

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλευθέρου ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ γράμμα γαλλικὰ 60,
ἐξάμηνι 35 καὶ τρίμηνι 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμηνι 2
καὶ τρίμηνι 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 39ος

Ἀθῆναι 23 Ἀπριλίου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 21

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Τόμ βρισκόταν σὲ μεγάλη ἀμη-
χανία. Τί νὰ κάνῃ; Νὰ πῇ στὸν μι-
κρὸ ὅτι τὸν ἐγνώριζε καὶ ὕστερα
στὴν κουβέντα νὰ φανερωθῇ πὼς οὐ-
τε τὸν εἶχε ἰδεῖ οὔτε τὸν εἶχε ἀκούσει
ποτέ του; Αὐτὸ δὲν γινόταν. Ἐπρε-
πε νὰ βρῇ κάτι ἄλλο. Ὑστερα μιὰ
ἄλλη σκέψη πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό
του: Τέτοιες περιπτώσεις θὰ τοῦ πα-
ρουσιαζόνταν τώρα συχνὰ γιατί ὁ κό-
μης Χέρτφορντ καὶ ὁ λόρδος Σάντ-
Τζὼν, ἀπασχολημένοι καθὼς ἦσαν με-
τὶς υποθέσεις τοῦ Κράτους, σὰν ἐκτε-
λεστὲς τῆς διαθήκης, θὰ ἦσαν ἀναγ-
κασμένοι νὰ ἀφήνουν πολλὰς φορὰς
μονάχῳ τοῦ τὸν προστατευόμενόν του.
Γι' αὐτὸ τὸν λόγο ἔπρεπε νὰ σοφι-
σθῇ κάτι καὶ σύμφωνα μ' αὐτὸ νὰ
φέρεται σὲ ὅλες τὶς παρόμοιες περι-
στάσεις. Ἄ, νὰ μιὰ σοφὴ ἰδέα! Ἄ-
ραγε θὰ πετύχαινε αὐτό; Ἄς δοκι-
μᾶς ἀμέσως μετὰ τοῦτον τὸν μικρὸ
γιὰ νὰ ἰδῇ. Ἐξάρωσε τὸ μέτωπόν
του σὰν νὰ προσπαθοῦσε νὰ συγκεν-
τρώσῃ τὶς σκέψεις του καὶ ὕστερα
εἶπε:

— Μοῦ φαίνεται σὰ νὰ σὲ θυμᾶ-
μαι. Ἀλλὰ τὸ μυαλό μου ἀπὸ τὴν
ἄρρώστειά εἶναι πολὺ θολὸ καὶ ἀδύ-
νατο.

— Ἄχ, δυστυχισμένε μου! φώνα-
ξε τὸ παιδί μετὰ μεγάλη συμπόνια.
Ὑστερα σκέφθηκε: «Ναί, εἶναι ὅπως
μοῦ τὸ εἶπαν: Ἐχει χάσει τὸ μυα-
λό του. Κι' ἐγὼ ὁ βλάκας νὰ μὴν
τό συλλογισθῶ! Γιατί μ' ἔκαναν προ-
σεκτικὸ νὰ μὴ δείξω οὔτε μετὰ λό-
για μου οὔτε μετὰ τὸ φέρεμά μου ὅτι
καταλαβαίνω πὼς δὲν εἶναι στὰ κα-
λά του.»

— Εἶναι περίεργο τί παιχνίδια μοῦ
παίξει τώρα τελευταῖα τὸ μνημονικόν

μου, ἐξακολούθησε ὁ Τόμ. Ἀλλὰ
μὴ δίνῃς προσοχή! ὅσο πάει καὶ γί-
νομαι καλύτερος, καὶ ὅταν με βοηθᾷ
κανεῖς, κατορθώνω καὶ θυμᾶμαι καὶ
πρόσωπα καὶ περιστατικὰ ποὺ ἔχουν
φύγει ἀπὸ τὸ μυαλό μου. Καὶ ὅχι
μόνο αὐτὰ ἀλλὰ καὶ ἄλλα ποὺ οὔτε
τὰ εἶχε κἄν ἀκουστὰ πρωτότερα.
Λοιπόν, τί θέλεις νὰ ζητήσης; Λέγε!

— Αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς παρακαλέσω,
δὲν εἶναι κανένα σπουδαῖο πράγμα
γιὰ σᾶς, Μεγαλειότατε, καὶ μετὰ τὴν
ἄδειά σας τολμῶ νὰ σᾶς υποβάλω
τὴν παράκλησή μου: Προχθές, ὅταν
ἡ Μεγαλειότης σας ἔκανε δυὸ λάθη
στὰ Ἑλληνικά, στὸ μάθημά σας —
θυμόσαστε;

— ὦ, ναί, μοῦ φαίνεται πὼς τὸ

θυμᾶμαι. (Κι' αὐτὸ δὲν εἶναι κανένα
μεγάλον ψέμμα, γιατί ἂν ἔκανα ἑλλη-
νικὸ μάθημα, θὰ εἶχα ὅχι δυὸ, ἀλλὰ
ἐκατὸν δυὸ λάθη). Ναί, τὸ θυμᾶμαι,
λέγε παρακάτω.

— Ὁ καθηγητὴς σας ἐθύμωσε ἐ-
ξαιρετικὰ γι' αὐτὴν τὴν ἀπροσεξία
καὶ τὴν ἀμέλεια, ὅπως τὴν ὀνόμασε,
καὶ εἶπε ὅτι γιὰ τιμωρία θὰ μοῦ ἔδι-
νε εἴκοσι ξυλιὰς καὶ ἐπειδὴ...

— Νὰ σοῦ δώσῃ ξύλο ἐσένα;
εἶπε μ' ἀπορία ὁ Τόμ παρατώντας
τὴν ἐπιφύλαξή του. Γιὰ ποῖο λόγο
νὰ δεῖρῃ ἐσένα γιὰ τὰ λάθη ποὺ
εἶχα κάνει ἐγώ;

— Ἀχ, ἡ Μεγαλειότης σας ἐξέ-
χασε πάλι. Ἐγὼ πάντοτε τρώω τὸ
ξύλο ὅταν τὸ βασιλόπουλο κάνει λά-
θη στὰ μαθήματά του.

— Ἀχ, ναί, τὸ ξέχασα. Ἐσὺ μὲ
προγυμνάζεις στὰ μαθήματά μου, καὶ
ὅταν κἄνω λάθη, ὁ δάσκαλος νομίζει
πὼς δὲν ἔκανες καλὰ τὴ δουλειά

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ Πετράκης εἶναι ἀπὸ τώρα σπόρτζ-
μαν! Τί ὥρατα ποὺ παίξει φουτμπόλ!

σου και γι' αυτό σε τιμωρεί με ξύλο.

— "Ω, βασιλιά μου, εγώ ο ταπεινός δούλος σου να σου μαθαίνω τα μαθήματά σου και να σε προγυμνάζω;

— Μά τότε τί κακό έκανες για να σε δειρουν; Μοῦ φαίνεται άνεξήγητο. Έγώ είμαι τρελλός ή έσύ; Έξηγήσου καλύτερα, πές καθαρά πώς έχει το πράγμα.

— Το πράγμα είναι απλούστατο, Μεγαλειότατε: Δέν επιτρέπεται σε κανένα να σηκώση το χέρι του επάνω στο ιερό πρόσωπο του πρίγκιπα της Ουαλλίας. Γι' αυτό αν νάστη κανένα λάθος ή καμμιά αταξία ο πρίγκιπας της Ουαλλίας, το ξύλο τὸ τρώω εγώ, κι' αυτό είναι δρθό και δίκαιο γιατί αυτό είναι το έπάγγελμά μου και μ' αυτό βγάζω τὸ ψωμί μου.

Ο Τόμ κοίταξε κατάπληκτος τὸν μικρό που στεκόταν μπροστά του και τοῦλεγε όλα αυτά σαν νάταν τὸ φυσικώτερο πράγμα τοῦ κόσμου.

— Μά τὴν ἀλήθεια, συλλογιζόταν, αυτό τὸ έπάγγελμα είναι πρωτάκουστο και παράδοξο, και δέν μοῦ κατοφαίνεται έτσι ὅπως τὰ έχουν βολέψει τὰ πράγματα. Απορῶ μονάχα πὼς δέν έχουν και κανέναν άλλον για να τὸν ντύσουν και να τὸν χτενίζουν άντις για μένα — άχ μακάρι να γινόταν ένα τέτοιο πράγμα! "Αν με γλύτωναν από τοῦτο τὸ μαρτύριο, με μεγάλη ευχαρίστηση θά δέχομουν να τρώω εγώ τὸ ξύλο και να λέω κι' ευχαριστῶ.

Υστερα πρόσθεσε δυνατά:

— Και έτσι σ' εδειραν έσένα, καί-μένο παιδί;

— "Οχι, Μεγαλειότατε. Η τιμωρία είχε ορισθεί για σήμερα, και θά ήταν εύκολο να μοῦ τὴ χάρισουν εξ αίτίας τοῦ μεγάλου πένθους που μάς έτυχε. Ηρθα λοιπόν εδῶ για να θυμίσω στη Μεγαλειότητά σας τὴν υπόσχεση που μοῦ είχε δώσει, να μεσιτεύση για μένα.

— Στὸν δάσκαλο; Για να σοῦ χάριση τίς ξυλιές;

— "Αχ, βλέπετε πὼς τὸ θυμηθήκατε τώρα;

— Ναι, τὸ μνημονικό μου γυρίζει σιγά-σιγά. Μείνε ήσυχος. Η πλάτη σου θά μείνη απείραχτη. Θά φροντίσω εγώ για σένα.

— "Ω ευχαριστῶ, ευχαριστῶ, καλέ μου κύριε! φώναξε τὸ παιδί, και έπεσε στὰ γόνατα. "Ισως να έξάλισα τὴν Μεγαλειότητά σας μιλώντας της τόσην ὥρα για τίς δικές μου υποθέσεις, άλλα ὡστόσο...

Ο μικρός Χώμφρεϋ φάνηκε σαν να εκόμπιαζε, μά τότε ο Τόμ τοῦ σύστησε να εξακολουθήση και τοῦ εἶπε ότι βρισκόταν σε καλή διάθεση.

— Τότε, Μεγαλειότατε, θά σάς τὸ πῶ γιατί είναι ένα πράγμα που μοῦ πλακώνει βαριά τὴν καρδιά μου. Από τὴν ὥρα, κύριέ μου, που δέν είσαι πιά πρίγκιπας της Ουαλλίας αλλά βασιλιάς της "Αγγλίας, μπορείς να κάνης ὅ,τι θέλεις και κανέναν δέν μπορεί να σοῦ επιδῶλη τὴ θέλησή του. Γιατὸ είναι πολὺ ἀπίθανο ὅτι θά εξακολουθήσης να παιδεύης τὸ μυαλό σου με τὰ βαρετὰ μαθήματα, μά θά πετάξης τὰ βιβλία και θά περνᾶς τὴν ὥρα σου με άλλες διασκεδάσεις πὸς ευχάριστες. Και τότε εγώ θά μείνω στὸ δρόμο — εγώ και οί ὀρφανές ἀδελφές μου.

— Θά μείνης στὸ δρόμο; Και γιατί;

— Γιατί με τὴ θέση αὐτὴν που ἔχω κερδίζω τὸ ψωμί μου. "Αν τὴν χάσω, τότε θά πεθάνω από τὴν πείνα, καλέ μου βασιλιά. "Αν πάψης ἐσὺ τὰ μαθήματα, τότε εγώ πιά είμαι περιττός. "Αχ, σε παρακαλῶ, Μεγαλειότατε, μή με διώχνης!

Ο Τόμ είχε συγκινηθεῖ βαθιά από τὰ παρακάλια τοῦ μικροῦ και εἶπε με βασιλικὴ γενναιοψυχία:

— Μὴν ἀνησυχές, παιδί μου. "Οχι μόνο δέν θά στερηθῆς τὸ ἀξίωμά σου, άλλα θά σοῦ τὸ κάνω ισόδιο και κληρονομικό. Σήκω επάνω, Χώμφρεϋ Μόφλου! Διῶξε κάθε λύπη από τὴν καρδιά σου. θά ξαναρχίσω πάλι τὰ μαθήματά μου. Μά θά φροντίσω να κάνω τόσα λάθη, ὥστε θά πρέπει να σοῦ τριπλασιάσουν τὸν μισθὸ για χάρη τοῦ ξύλου που θά τρώς από τὸ πρωτὸ ὠς τὸ βράδυ.

Ο Χώμφρεϋ φώναξε με φωνή που ἔτρεμε από τὴν συγκίνηση κι' από τὴν εὐγνωμοσύνη:

— Σ' ευχαριστῶ, εὐγενικέ μου κύριε! Η μεγαλοψυχία σου ξεπερνάει και τίς τολμηρότερές μου ἐλπίδες. Μ' έκανε ευτυχισμένον για ὅλη μου τὴ ζωή. έμένα κι' ὀλόκληρη τὴν οικογένειά μου.

Ο Τόμ ήταν αρκετὰ ξευπνος ὥστε να καταλάβῃ ὅτι ο μικρός αὐτός μπορούσε να τοῦ φανῇ πολὺ χρήσιμος. "Ανοίξε κουβέντα με τὸν Χώμφρεϋ και δέν μετάνιωσε για τὸ θάρρος που τοῦ ἔδωσε. Ο μικρός, από τὸ ἄλλο μέρος, ήταν πολὺ ευχαριστημένος που κατάφερε να συντελέσῃ κάπως στὸ να ἀνακτήσῃ ο βασιλιάς τὸ μνημονικό του. Γιατί ἄμα ἐθύμισε στὸν Τόμ ὀρισμένα πρόσωπα και περιστάσεις, παρατήρησε πὼς εταν τύχαινε να ξαναέρθῃ ή κουβέντα σ' αὐτὰ τὰ ἴδια πράγματα, ο βασιλιάς τὰ θυμόταν λαμπρά. Υστερα από μιὰ ὥρα, ο Τόμ εἶχε πλουτίσει ἐξαιρετικά τίς γνώσεις του σχετικά με τὰ

πρόσωπα και με τίς συνήθειες τῆς Αὐλῆς. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἀποφάσισε να χρησιμοποιῇ κάθε μέρα τὴν πολυτιμὴ αὐτὴν πηγή, και να δώσῃ διαταγὴ στοὺς φρουροὺς του, νὰ φήνουν τὸν Χώμφρεϋ Μόφλου να μπαίνει ἐλεύθερα στὰ διαμερίσματά του, φθάνει να μὴν είναι και ἄλλα πρόσωπα μέσα.

Μόλις εἶχε φύγει ο Χώμφρεϋ, εταν παρουσιάστηκε ο λόρδος Χέρτφορντ, για να βασανίσῃ πάλι τὸν δυστυχισμένο Τόμ. Τοῦ εἶπε ὅτι οί Λόρδοι τοῦ Μυστικοσυμβουλίου φοβόνταν πὼς οί ἐξογκωμένες διαδόσεις για τὴν κλονισμένη ὑγεία τοῦ βασιλιά είχαν λάβει μεγάλη ἔκταση και είχαν ἐπηρεάσει τὸν λαό. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο θεωρούσαν πὼς ή καλύτερη διάψευση σ' αὐτὲς τίς διαδόσεις θά ήταν, αν σε λίγες μέρες ἀρχίζε ο βασιλιάς να γευματίζῃ μαζί μ' ὅλη τὴν Αὐλή. Γιατί τότε ή καλή του ὄψη, τὸ σίγουρο βᾶδισμά του, τὸ σταθερό του βλέμμα κι' ή προσήνειά του θά διαλύσουν και τὴν ἐλαχίστη ἀνησυχία για τὴν ὑγεία του — αν ὑπῆρχε σ' ἀλήθεια μιὰ τέτοια ἀνησυχία.

Υστερα από τὰ λόγια αὐτά, ο Χέρτφορντ ἀρχισε να δίνῃ στὸν Τόμ διάφορες ὁδηγίες σχετικές με τὴν ἐπίσημη αὐτὴ τελετή, τοῦ τίς ἔδινε ὀμως με τρόπο ὥσαν να τοῦ ὑπενθύμιζε πράγματα, που τοῦ ήταν γνωστά από καιρό. Με μεγάλη του ἱκανοποίηση παρατήρησε, ὅτι σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, ο Τόμ δέν χρειαζόταν μεγάλη διδασκαλία. Γιατί ο μικρός βασιλιάς εἶχε κίόλας πάρει πολλές χρήσιμες πληροφορίες από τὸν Χώμφρεϋ κι' εἶχε φροντίσει να μὴν τίς ξεχάσῃ. Αὐτὸ ὅμως ο Χέρτφορντ δέν τὸ γνώριζε.

Σαν εἶδε ο κόμης πὼς τὸ μνημονικό τοῦ βασιλιά βρισκόταν σήμερα σε πολὺ καλύτερη κατάσταση, ἀποφάσισε να κάνῃ μερικὲς δοκιμές για να ἰδῇ ὠς ποῦ εἶχε προχωρήσει ή ἀνάρρωση. Στίς περισσότερες τ' ἀποτελέσματα ήταν ἱκανοποιητικό, κι' αὐτὸ πάλι χάρις στίς πληροφορίες τοῦ Χώμφρεϋ. Στὸ τέλος, ο Χέρτφορντ, κατευχαριστημένος και γεμάτος ἐλπίδες, εἶπε στὸ βασιλιά μ' ἐνθαρρυντικό τόνο:

— Είμαι τώρα βέβαιος πὼς αν ή Μεγαλειότης σας θελήσῃ να βασανίσῃ λίγο τὴ μνήμη της, θά μπορέσῃ να μάς λύσῃ τὸ μυστήριο για τὴν ἐξαφάνιση τῆς μεγάλης σφραγίδας τοῦ κράτους. Η ἔλλειψή της χθές εἶχε μεγάλη σημασία. Σήμερα τὸ πράγμα δέν είναι πιά τὸ ἴδιο, γιατί με τὸ θάνατο τοῦ ἀείμνηστου βασιλιά μας, ή σφραγίδα αὐτὴ ἔγινε ἀκυρή. "Ως-

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

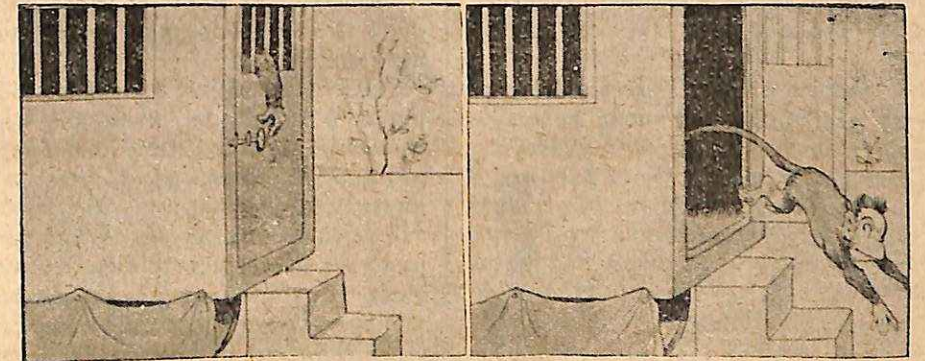
Θ'.

"Ετσι ἄσχημα τελείωσε τὴν ἡμέρα ἐκείνη ή παράσταση τοῦ Θηριοτροφείου. Ο Χάρρυ Κόμπλεν, ο Τιμολιός, ο Πάξι-Μάδδν, ο Καίσαρας, ή κυρία Κόμπλεν ή ἴδια, καταφουρκισμένοι, εδειραν ἀλύπητα τὰ ζῶα που ἔκαμαν τόσα λάθη — ἐκτὸς από τὴν ἀρκουδα που φαινόταν ἀκόμα ἀγριεμένη και τὴ φοβόνταν — και τᾶφσαν νηστικά.

— Δέ μάς νοιάζει, εἶπε ή μαϊμού στὰ συντρόφια της, γιατί αὐτὸ ήταν για τελευταία φορὰ. Στὸ ἔξης θά βροίσουμε τὴν τροφή μας μονάχα μας, σαν ἐλεύθερα ζῶα, και θά ναι βέβαια πολὺ καλύτερη κι' ἀφθονότερη ἀπ' αὐτὴ που μάς δίνουν εδῶ.

— Δηλαδή που δέν μάς δίνουν, εἶπε ο ἔλεφαντας.

— Μά γιατί λές πὼς ήταν ή τελευταία φορὰ; ρώτησε ο χοῖρος.

— Γιατί θά τὸ σκάσουμε να! ἀποκρίθηκε ζωηρὰ ή μαϊμού.

— Θά τὸ σκάσουμε; ἔκαμαν ὅλα τὰ ζῶα.

— Βεβαίως. Τί ὠφελεῖ μόνο ή ἀπεργία; "Αν χαλάμε καθεμερὰ τὰ παιχνίδια μας, θά τρώμε ξύλο και θά μένουμε νηστικά σαν ἀπόψε. Η μόνη λοιπὸν σωτηρία είναι ή φυγή.

— Μά εἶν' εύκολο να φύγουμε;

— Μὴ σᾶς νοιάζῃ, δική μου δουλειά. Έγώ ἔχω και χέρια. Τὴ νύχτα, ἄμα κοιμηθοῦν ὅλοι, θά νοῖξω τὸ κλουβί μου και θά βγῶ. Υστερα, με τὰ χέρια μου, θά νοῖξω και τὰ δικὰ σας κλουβιά ή θά λύσω τὰ σχοινιά σας. Κι' ἐλεύθεροι ὅλοι, θά φύγουμε μαζί!

— Ζήτω ή ἐλευθερία! φώναξαν ὅλα τὰ ζῶα.

— Σιγά! εἶπε ή μαϊμού. Δέν πρέπει νὰκούσουν και να καταλάβουν τίποτα οί τύραννοί μας. "Ας ἤμαστε ήσυχα κι' ὑποταχτικά ὅπως πάντα. Καληνύχτα! Σὲ λίγο!

Τὰ ζῶα ἤσυχασαν. Οί κύριοί τους τὰ ἔκλεισαν στὰ κλουβιά τους ή τὰ ἔδωσαν στοὺς σταῖλους. Κι' ὕστερα κοιμήθηκαν ὅλοι. "Αλλά τὰ ζῶα δέν ἔκλεισαν μάτι. "Αγρυπνα περίμεναν τὸν ἐλευθερωτή.

Και νά τον! Η Φουντούκω, ή μαϊμού που εἶχε χέρια, ἀνοίξε πρῶτα τὸ κλουβί της και βγῆκε. "Επειτα, σιγά-σιγά, στὸ σκοτάδι, ἀνοίξε τὰ κλουβιά ή ἔλυσε τὰ σχοινιά τῶν άλλων. Και τὰ ζῶα, ἐλεύθερα, άλλα πήδησαν από τὰ παράθυρα, άλλα βγῆκαν από πόρτες, κι' ὅλα βρέθηκαν έξω.

Κοιτάχτε τώρα πὼς τρέχουν, πρὶν τὰ καταλάβουν και τὰ κυνηγή-

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΤΟ ΚΟΥΚΟΥΤΣΙ ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΙΟΥ

"Ενας μαθητὴς πιπιλίζει ένα κεράσι στὰ χεῖλιά του και πετάει τὸ κουκούτσι. Κάποιος γέρος τὸ μαζεὺει και τὸ φυτεύει σ' ένα καλλιεργημένο μέρος, μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ που γελά για ένα τέτοιο κόπο.

"Αργότερα ο μαθητὴς ξαναπερνᾷ από τὸ ἴδιο μέρος και βλέπει τὸ κουκούτσι να ἔχῃ γίνει θάμνος. "Ο γέρος είναι ἀκόμα ἐκεῖ, τὸν κλαδεύει, τὸν ποτίζει, τὸν προστατεύει ἀπ' τὸν ἄσχημο καιρὸ και τὰ έντομα.

Πρὸς τί τόσοι κόποι, σκέπτεται ο ἔφηβος.

"Αλλ' εταν ἔγινε ἄντρας, περνώντας τὸν σκονισμένο δρόμο, ξαναβρίσκει τὸ δέντρο γεμάτο καρπὸς που τὸν δροσίζουν. Έννοεῖ τότε τὴν φρόνιμη πρόβλεψη τοῦ γέρου.

(Από τὸ Γαλλικό)

ΔΗΜ. ΚΟΚ.

σουν. Πρώτη, ἀρχηγίνα τοῦ κινήματος, ἡ Φοντούκω. Κατότι τῆς ἡ Κιτρονούλα κι' ὁ Καροτῆς, ποῦ ἂν καὶ γάτα καὶ σκύλος, πηγαίνουν μαζί σὰν ἀδελφάκια. Ἀκολουθοῦν ὁ Χοντρομούαρος, ὁ Ροδίτης, ἡ Σιδερονυχάτη, ἀκόμ' ἀγοιμένη. Καὶ τελευταῖος ὁ Ἀχαμνούλης, ποῦ εἶναι βαρὺς καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τρέξη ὅπως μιὰ γάτα...

Ποῦ πηγαίνουν;

Ἄ, αὐτὸ ποτὲ δὲν τὸ ξέρουν οἱ δραπέτες. Στὴν ἀρχὴ κοιτάζουν νὰ πομακρυνθοῦν ὅσο μποροῦν ἀπὸ τὴ φυλακὴ τῆς, γιὰ νὰ μὴν τοὺς πιάσουν. Κι' ἔπειτα, βλέποντας καὶ κάνοντας.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ ΜΑΜΜΑΣ

Ἔχουμε ἓνα χρυσὸ δακτυλίδι. Τὸ ἔχουμε κρυμμένο σ' ἓνα κόκκινο με-
ταξωτὸ κουτάκι.

Τὸ χρυσάφι τοῦ εἶναι θαμπωμένο, καὶ μοιάζει σὰν κάτι ποῦ κοιμάται, σὰν κάτι ποῦ ἔχει τελειώσει πιά τὴ ζωὴ του...

Κάποτε στόλιζε ἓνα χέρι. Βάρινε στὸ χέρι αὐτὸ μ' ἓνα κόσμο ἀπὸ φροντίδες, μ' ἓνα κόσμο ἀπὸ ἀγάπη... Θεέ μου, πόση ἀγάπη τὸ βάρινε.

Ἔνα χέρι... Πέντε δάκτυλα ἀνοικοκλείνανε καὶ δίνανε τὴ δύναμη τῆς ζωῆς σὲ πόσα μικρὰ πλάσματα.

Πόση ἀγάπη σκορπιόταν ἀπ' αὐτὸ τὸ χέρι. Ὅπως ὁ ἥλιος σκορπίζει τὸ φῶς του, τὸ χέρι αὐτὸ σκορποῦσε τὴ ζεστασιά του καὶ τὴν ἀγάπη του. Ἐμοιαζε σὰν μιὰ ζεστὴ φωλιά πουλιού, ποῦ ἔκρυβε καὶ προστάτευε στὴν ἀγκαλιά τῆς μικρὰ μικρὰ ἀφτέρωτα πουλάκια.

Ἦταν τὸ χέρι τῆς μαμμᾶς...

Στὴ μεγάλη ὥρα τῶν χαδιῶν, ἡ μαμμά ἔδινε πλούσια τὴν ἀγκαλιά τῆς. Ἐδινε ἀκόμα τὸ κάθε τί. Τὰ μαλλιά τῆς γιὰ νὰ παίξουμε καὶ τὰ χέρια τῆς γιὰ νὰ τὰ φιλοῦμε...

Ἐχωνα τὰ μικρὰ δάκτυλά μου στὴ ζεστὴ χούφτα τῆς μαμμᾶς καὶ τ' ἄφρινα νὰ ξεπροβάλλουν λίγο στὴν ἄκρη. Τότε τὸ χέρι τῆς μαμμᾶς γινόταν ὅμοιο μὲ τὴν φωλιά ἐκείνη ποῦ ἦταν ζωγραφισμένη πάνω στὰ κουτιά τοῦ «Φαρίν-λακτέ», ποῦ ἔτρωγε ἡ μικρὴ ἀδελφούλα. Κι' ἐκεῖ τρία μικρὰ πουλάκια μὲ μακριοὺς λαίμους κρεμόνταν καὶ φωνάζανε. Τὸ ἄλλο μου χέρι ἐρχόταν σιγὰ κι' ἡσυχάζε τὰ ἀνήσυχτα δάκτυλά μου. Κι' ἐκεῖνα πιά μπαίνανε νὰ ἡσυχάσουν στὴ ζεστὴ φωλιά καὶ νὰ κοιμηθοῦν.

Ἦταν αὐτὸ ἓνα πολὺ ἀγαπητὸ παι-
χνίδι, ἐντελὸς δικό μου, κανεὶς δὲν τὸ ξέρε.

Πολλὲς φορὲς τὰ δάκτυλά μου συ-
ναντοῦσαν τὸ χρυσὸ δακτυλίδι, ἓνα δακτυλίδι ποῦ φοροῦν ὅλες οἱ μαμμά-
δες. Αὐτὸ μ' ἀνησυχόσε. Μιὰ ἀλη-
θινή φωλιά δὲν ἦταν ποτὲ ἔτσι. Ἀλ-
λὰ γρήγορα ἡσυχάζα. Θάταν ὁ στύ-
λος τῆς φωλιάς αὐτὸς κάπου πρέπει

νὰ στερεώνεται μιὰ φωλιά ποῦ σηκώνει τόσο βάρος.

Ἦταν ὅλη ἡ ζωὴ αὐτὸ τὸ χέρι. Στέγγωνε τὰ δάκρυα, εἰσάγε τὰ μαλ-
λιά τόσο ἐλαφρά, σκέπαζε τόσο ζε-
στὰ τίς νύχτες τοῦ χειμῶνα.

Ἐδινε τὸ φόβο, ἔδινε τὸ θάρ-
ρος καὶ σκορποῦσε τόσο ἀγάπη, τό-
ση χαρά,

Ὅταν τίς νύχτες ξυπνοῦσα τρο-
μαγμένη ἀπὸ ὄνειρα κακὰ ποῦ πε-
δοῦσαν γύρω στὸ κρεβάτι μου, ὁ τρό-
μος μου μεγάλωνε μὲ τὸ φῶς τοῦ
καντηλιού, ποῦ κουνιόταν ἀπὸ πνοὲς
ἀέρα ποῦ κανεὶς δὲν ἔξερε ἀπὸ ποῦ
μπαίνανε καὶ γέμιζε τὸ δωμάτιό μας
σκιές. Ἐρχόνταν καὶ φεύγανε μακριὰ
πόδια, ξαπλώνανε στὸ ταβάνι καὶ ἔα-
ναμαζεύονταν. Οἱ εἰκόνες παίρναν
ἀλλόκοτα σχήματα καὶ μοιάζανε σὰν
στόματα ἀνοιγμένα νὰ μιᾶνε.

Βουτηγμένη στὸν ἰδρώτα, κρατών-
τας καὶ τὴν ἀναπνοή μου, ἔπαιρνα τὴ
μεγάλὴ ἀπόφαση. Πήγαινα στὴ μαμ-
μά μου.

Ἐκείνη θύμωνε, γρίνιαζε αὐτὲς
τίς ὥρες. Δὲν ἤθελε νὰ μείνω μαζί
τῆς. Στὸ τέλος μοῦκανε θέση δίπλα
τῆς θυμωμένα καὶ μὲ σκέπαζε μονά-
χα γιὰ νὰ μὴν κρυώσω. Χωνόμουν
στὸ κρεβάτι τῆς καὶ δὲν μιλοῦσα κα-
θόλου... Ἦξερα ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγο-
ρα, ὅσο θυμωμένη κι' ἂν ἦταν ἡ μαμ-
μά, θάπαιρνε τὸ χέρι τῆς, καὶ θά
μοῦ τὸ ἄφρινε. Κι' αὐτὸ μοῦ ἔφτανε.
Ἐκείνο μόνο του, κρυφὰ ἀπ' τὴ μαμ-
μά, θά μ' ἀγκάλιαζε μὲ τὴν ἀγάπη
του καὶ θά μοῦλεγε τόσα λόγια γιὰ
νὰ μὲ παρηγορήσει.

Κοῦτὸ μικρὸ παιδί, τί φοβάσαι;...
Τὰ ὄνειρα εἶναι σὰν τὰ παλιὰ ποῦ
χτίζεις ἐπὶ στὴν ἀμμουδιὰ κι' ἔρχε-
ται ἡ θάλασσα μὲ τὸν ἄφρό τῆς καὶ
τὰ γκρεμίζει.

Ὅσο ἔχεις ἐπὶ τὰ μάτια σου κλει-
στά, χίλια ὄνειρα ἐρχοῦνται γύρω σου
καὶ χοροπηδᾶνε. Μὰ μόλις τὰ ἀνοί-
ξεις, ὅλα κρύβονται καὶ χάνονται
ντροπισμασμένα. Γιὰ περιμένε νὰ δῆς,
αὐριο μόλις ὁ ἥλιος γεμίσει τὸ δωμά-
τιο, ποῦ θά πᾶνε αὐτὲς ὅλες οἱ σκιές
ποῦ σὲ τρομάζουν. Γιατὶ φοβάσαι;
Κοιμήσου ἡσυχᾶ, μικρὸ παιδί.
Μὰ ἦταν καὶ ὥρες κακὲς ποῦ ἔ-

μεῖς πικραίναμε τὴ μαμμά καὶ τὴν
κάναμε νὰ λυπᾶται. Ἐκείνη στενο-
χωρημένη μᾶς μιλοῦσε κι' ἔκανε τὸ
πρόσωπό τῆς τόσο ξένο. τόσο κρύο.
Ὅυτε μᾶς κοίταζε πιά. Καὶ τὸ χέρι
τῆς τὸ ἀγαπημένο κλεινόταν κι' ἐκεί-
νο στὸν ἑαυτὸ του κι' ἔμοιαζε σὰν
νὰ μὴ μᾶς ἔξερε ποτέ.

Τὸ βράδυ μαζεῦομαστέ ὀρθοὶ τρι-
γύρω τῆς, κι' ἄφωνοι, μὲ τὰ μάτια
μόνο, παρακαλοῦσαμε καὶ ζητοῦσαμε
νὰ μᾶς ξαναδώσει πάλι τὴν ἀγάπη
τῆς, νὰ μᾶς συχωρήσει. Δειλὰ παρα-
καλοῦσαμε.

—Μαμμά, πές μας καληνύχτα!

Κι' ἡ μαμμά ἔλεγε καληνύχτα μὲ
τὸ στόμα τόσο ξένο, τόσο ψυχρὰ,
χωρὶς νὰ ξαπλώσει τὸ χέρι τῆς καὶ
νὰ κουνήσει τὸ πρόσωπό τῆς.

—Μαμμά, πές μας καληνύχτα!

—Καληνύχτα, ξανάλεγε ἡ μαμμά
μὲ τὸ στόμα μόνο ψυχρὰ καὶ γρήγορα.
Φεύγαμε πατώντας στὰ νύχια, ἐπ-
λόγιοι στὰ μακριὰ ἄσπρα νυχτικὰ
μας. Χωνόμαστέ στὰ κρεβάτια μας,
καὶ κρυφὰ-κρυφὰ βρέχαμε τὸ μαξι-
λάρι μὲ τὰ δάκρυά μας.

Εἴμαστε ὁλομόναχοι αὐτὴ τὴ νύ-
χτα. Ὡ, τί κακὸ ποῦ εἶναι νὰ εἰσαι
μονάχος, νὰ χώνεσαι στὸ κρεβάτι ποῦ
τὸ νοιώθεις τόσο ξένο καὶ τόσο κρύο
γύρω σου. Νὰ σ' ἐνοχλεῖ μιὰ δίπλα
ποῦ κανεὶς δὲν ἦρθε νὰ τὴν σιάξει,
καὶ νὰ σὲ πονῇ τὸ μαξιλάρι χωρὶς
νὰ μπορεῖς μόνος σου νὰ τὸ διορθώ-
σης.

Κλείνεις τὰ μάτια, μὰ τὰ δάκρυα
βγαίνουν κι' ἔξω ἀπὸ τὰ κλεισμένα
βλέφαρα καὶ κυλᾶνε σιωπηλὰ στὸ
μαξιλάρι, κάνοντας ἓνα κρότο ποῦ
μόνο ἐσὺ τὸν ἀκοῖς. Καὶ παρακα-
λεῖς, παρακαλεῖς νὰ σοῦ ἔρθῃ ἓνα
κακό, νὰ, πυρετός, γιὰ νὰ ξανάρθῃ ἡ
μαμμά, νὰ ξεχάσῃ τὸ θυμὸ τῆς, νὰ
γύρῃ ἐπάνω σου, νὰ ἀκουμπήσει τὸ
χέρι τῆς στὸ μέτωπό σου καὶ νὰ σὲ
ρωτήσει γλυκά:

—Πονεῖς πουθενά;

—Ὡ, ναι, μαμμά, σκύψε νὰ σοῦ
πῶ... Ναι, πονῶ... Μαμμάκα, ἐπὶ
καὶ νὰ σοῦ κάνουμε, μὴ δείχνεσαι
τόσο κακὴ. Μὴν κλείνεις τὸ χέρι σου,
μαμμά, καὶ μὴν κάνεις τὸ πρόσωπό
σου τόσο ξένο, τόσο σκληρό. Εἶναι
τόσο κακὸ νὰ κλαίῃ κανεὶς μόνος του
τὴ νύχτα!

Εἶναι μερικὰ πράγματα ποῦ φεύ-
γουνε μιὰ μέρα καὶ δὲν ξέρε κανεὶς
ποῦ πᾶνε.

Ἔτσι ἦρθε μιὰ μέρα καὶ τὸ χέρι
ποῦ ἀγαποῦσαμε καὶ μᾶς ἀγαποῦσε
ἔφυγε ξαφνικά.

Ἀνοίξε σιωπηλὰ τὰ δάκτυλά του
καὶ σιγὰ-σιγὰ μᾶς ἄφησε μονάχους
ἐδῶ κάτω.

—Ὡ, ὄχι ἀγαπημένο μας χέρι
μὴ μᾶς ἀφίνεις ἀκόμη, μὴ φεύγεις.
Ἄλλ' ἐκείνο ἀλύγιστο μᾶς ἄφησε
καὶ χάθηκε. Τὸ εἶδαμε τρομαγμένοι
νὰ φεύγῃ, νὰ χάνεται, κι' ὅ,τι καὶ νὰ
κάναμε δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ κρατή-
σουμε.

—Καὶ τώρα;

Τώρα μᾶς ἔμεινε τὸ χρυσὸ δακτυ-
λίδι. Τὸ φυλάμε σ' ἓνα κόκκινο κου-
τάκι. Μοιάζει σὰν νὰ κοιμάται, μὲ
τὸ θαμπωμένο χρυσάφι του. Μοιάζει
σὰν νὰ τελειώσε πιά τὴ ζωὴ του. Κι'
ἀποκοιμείται σὰν κουρασμένο ἀπὸ
τὴν πολλὴ ἀγάπη ποῦ σήκωσε.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΔΑΚ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARGUERITE BOURGET

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Ὁ ἄνθρωπος γύρισε καὶ τὴν ἀ-
γριοκοίταξε μὲ μάτια φλογερά:

—Ἄσε με! τῆς φώναξε μὲ θυμὸ.
Νὰ χαθῇς!

Ἡ Ἐδιθ τὸν τράβηξε δυνατότερα.

Ἐκείνος τότε ἄφησε τὴ Μπέλλα,
ποῦ πληγωμένη καὶ λαχανιασμένη,
στηρίχθηκε στὴν προθήκη, ἄρπαξε
τὴν Ἐδιθ ἀπὸ τὰ μπράτσα, τὴν τράν-
ταξε δυο-τρὲς φορὲς καί, μὲ
ἀπίστευτὴ σκληρότητα, τὴν
πέταξε στὸ χαντάκι.

Αὐτὰ ὅλα ἔγιναν τόσο γρή-
γορα, ὥστε κανένας ἀπὸ τοὺς
διαβάτες δὲν πρόφτασε νὰ
παρέμβῃ. Ἀξάφνα ἀντήχη-
σαν κραυγὲς τρόμου. Ἐν-
αὐτοκίνητο, περνώντας ὀρ-
μητικά, χτύπησε τὴν Ἐδιθ
ποῦ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔκα-
νε νὰ σηκωθῇ.

Ὁ κόσμος ἔτρεξε. Τὸ αὐ-
τοκίνητο σταμάτησε. Στὴ θυ-
ρίδα φάνηκε τὸ ἐντρομο πρό-
σωπο τῆς Λίλιαν, ἐνῶ ἡ φω-
νὴ τοῦ Ἀμωρὺν ντ' Ἀλγκ-
βέρτ ρωτοῦσε:

—Τί συμβαίνει; Δυστύ-
χημα;

Ἡ Λίλιαν χλώμιασε: Ἐ-
κεῖ-χάμω, ξαπλωμένη, ἀνοι-
σθητὴ, πληγωμένη ἴσως βα-
ρειά, γνώρισε τὴν Ἐδιθ.

Ἡ Μπέλλα πλησίασε.

—Πρέπει νὰ μεταφέρουν —Ψέματα λές! ἔχεις χίλια φράγκα! (Σελ. 230, στ. α').
αὐτὴ τὴν μικρὴν στὸ νοσοκο-
μεῖο, εἶπε. Λίλιαν, δὲ θέλω τὴ μάθη-
ν ἢ θεὸ μου τίποτ' ἀπ' αὐτὸ τὸ περι-
στατικό. Θὰ τῆς πῶ πῶς ἡ Ἐδιθ ἔ-
φυγε κατ' εὐθεῖαν στὴ Λυών.

Ἡ Λίλιαν ἀπόρησε κι' ἀγανάχτησε.

—Μπέλλα, εἶπε αὐστηρά, ἀρκε-
τὰ ἐπρόσθαλες χτὲς τὸ βράδυ αὐτὴ
τὴ δυστυχισμένη, καὶ τώρα θέλεις νὰ
τὴν παραστήσεις στὴ θεὸ σου τόσο
ἀχάριστη, νὰ τῆς πῆς πῶς ἔφυγε χω-
ρὶς νὰ τὴν ἀποχαιρετήσῃ, αὐτὴν ποῦ
τόσο τὴν ἀγαπᾷ;... Καὶ γιατί νὰ με-
ταφερθῇ στὸ νοσοκομεῖο; Ἐγὼ δὲν
τὸ ἀνέχομαι. Ἡ λαίδη Σβεσενχάμ
δὲν θὰ τὴν περιποιηθῇ πολὺν καιρό.

τῆς, ποῦ τὴν περίμενε σὲ μιὰ πάρο-
δο στὸ αὐτοκίνητο, καὶ γύρισε μόνη
στὸ μέγαρο Σβεσενχάμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ I'

Γιὰ νὰ ξαποστάσουν, οἱ νοσοκό-
μες ἀπόθεσαν τὴν πληγωμένην σ' ἓνα
ντιβάνι, στὸ χῶλλ. Τὴν περιστοίχι-
σαν ὅλοι. Χλωμή, ἀκίνητη, ἔμοιαζε
σὰν πεθαμένη. Τὸ ἓνα τῆς πόδι ἦταν
σπασμένο ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο. Τὸ
ἓνα τῆς χέρι βγαλμένο ἀπὸ τὰ τραν-
τάγματα τοῦ κακούργου. Τὸ αἷμα ποῦ
ἔτρεχε ἀπὸ τὸ μέτωπό τῆς, κηλίδωνε
γύρω τῆς τὰ μεταξωτὰ μαξιλάρια, τὰ
χαλιά καὶ τὰ πολύτιμα δέρματα ποῦ

ἦταν στρωμένα στὸ παρκέτο. Δίπλα
τῆς, ἡ Λίλιαν ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα.

—Μικρὴ μου Ἐδιθ, ἔλεγε, ἐγὼ
σὲ σκότωσα, ἐγὼ!...

Οἱ νοσοκόμες ξαναπήραν τὸ φο-
ρεῖο.

—Ποῦ θὰ τὴν ἀνεβάσουμε; ρώ-
τησαν.

Ἡ λαίδη Σβεσενχάμ σκέφθηκε μιὰ
στιγμὴ.

—Στῆς Μπέλλας, ἀποκρίθηκε.
Τὸ διαμέρισμά τῆς εἶναι πιὸ κόμμο-
δο καὶ κοντὰ στὴ σάλα.

Σὲ λίγο, ἡ Ἐδιθ ἦταν ξαπλωμένη
στὸ κρεβάτι τῆς Μπέλλας. Οἱ νοσο-
κόμες προσπαθοῦσαν νὰ τὴ συνεφέ-
ρουν, ὅταν ἦρθε κι' ὁ γιατρός.

—Εἶναι πιὸ βαριὰ ἀπ' ὅ,τι ἐνό-
μισα, εἶπε στὸ τέλος αὐτός. Τὸ σπᾶ-
σιμο, ἡ ἐξάρθρωση, μπορεῖ νὰ γι-
ατρευθοῦν γρήγορα. Γιὰ ἓνα παιδί τῆς
ἡλικίας τῆς αὐτὰ δὲν θάταν τίποτα.

Ἀλλὰ φοβάμαι τὴ γενικὴ ἐξάντλη-
ση, τὸν ψυχικὸ κλονισμό, ἴ-
σως καὶ τὸν ἐγκεφαλικό...
Σὲ τέτοια περίπτωσι, δὲν
θάχομε ἐλπίδα... Τὰ νεύ-
ρα τῆς ἦταν κιόλα σὲ κακὴ
κατάστασι ἐξαιτίας τῶν τρα-
γικῶν περιπετειῶν τῆς ζωῆς
τῆς... Σὰν οἰκογενειακὸς
φίλος, ἔχω παρατηρήσει
πολλὰ πράγματα... Ἡ ἀ-
νιψιά σας—μὴ σὰς κακοφα-
νῇ—ἔδρισκε εὐχαρίστησιν νὰ
τὴν κἀνῃ νὰ ὑποφέρῃ, νὰ
τὴ βασανίζῃ. Ἀπ' αὐτὸ τὰ
δυνατισμένα νεύρα τῆς πει-
ράχτηκαν περισσότερο. Τη-
λεγραφῆστε στὴν οἰκογένειά
τῆς.

—Δὲν ἔχει οἰκογένεια,
γιατὴρ μου, εἶναι ὄρφανή κι'
ἀπὸ μητέρα κι' ἀπὸ πατέρα.
Φαίνεται μάλιστα ὅτι προη-
γήθησαν κι' ἄλλα τραγικά...

—Ὁλ' αὐτὰ τὴν ἐτσάκι-
σαν τὴ δυστυχισμένη μικρή,
κι' ἦρθε τώρα κι' αὐτό...
Νὰ ἰδοῦμε τί θὰ βγῇ ἔξω...

Θὰ ἐπωφεληθῇ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀναι-
σθησία, γιὰ νὰ τῆς βάλω στὴ θέση
τοῦ τοῦ χέρι καὶ νὰ τῆς δέσω τὸ πόδι.
Κι' ὕστερα, ἀφοῦ συνέλθῃ, θὰ ἰδῶ τί
συμπτώματα θὰ παρουσιασθοῦν...
Σεῖς τώρα, μυλαῖδη, νὰ πᾶτε νάνα-
παυθῇτε. Τὸ ἀπαιτῶ ὡς γιατρός.

Ἡ λαίδη Σβεσενχάμ βγήκε σιγὰ-
σιγὰ. Ὁ γιατρός εἶχε δίκιο: ἦταν
κατασυντριμμένη. Δὲν ἦταν παράξε-
νη ἡ ὑπερβολικὴ λύπη ποῦ αἰσθανό-
ταν γιὰ μιὰ μικρὴ ἀγνωστὴ, ἡ ἀγω-
νία ποῦ ἔσφιγγε τὴν ψυχὴ τῆς μὲ
τὴν ιδέα πῶς ἡ Ἐδιθ μποροῦσε νὰ
πεθάνῃ; Τῆς φαίνονταν πῶς θάχανε

καὶ γὰρ δεύτερη φορά τὴν ἀγαπημένη της κόρη...

Ἐτοιμαζόταν νὰ σηκώσῃ τὸ παραπέτασμα τοῦ μικροῦ σαλονιοῦ, ὅταν ἄκουσε ἀπὸ κει-μέσα ὀμιλίες. Στάματῃς ἐκπληκτικῇ. Ποιὸς νᾶταν; Παραμέρισε λίγο τὸ παραπέτασμα καὶ κοίταξε.

Ἡ Μπέλλα ἦταν μονάχη, ξαπλωμένη σὲ μιὰ μεγάλη πολυθρόνα. Τὰ μάτια της ἄστραφταν ἀπὸ θυμὸ. Χτυποῦσε γροθιὰς τὰ μαξιλάρια μὲ λύσσα καὶ μονολογοῦσε:

— Τί τρελὸς κι' αὐτὸς ὁ γιαιτρός!.. Ἀκούς νὰ λέῃ πὼς ἐγὼ τὴν ἀρρώστησα τὴν Ἑδίθ!.. Ἡ θειά μου θὰ εἶναι τώρα ἐξω-φρενῶν!.. Ποιὸς ξέρει τί μαλώματα πάλι θὰ μευ' κἀνῇ!.. Μάλιστα, τὴν ἐδασάνειζα γιὰ νὰ φύγῃ!.. Δὲν τὴν ἤθελα πιά σὲ σπῆτιμας αὐτὴ!.. Ἡθελα κι' ἐπρεπε νὰ φύγῃ!

Στάθηκε μιὰ στιγμὴ δαγκάνοντας τὴ δαντέλλα τοῦ μαντηλιοῦ της σ' ἓναν παροξυσμὸ θυμοῦ ἀκατανίκητο. Κι' ἐξακολούθησε τὸ μονόλογό της:

— Εἶρω πὼς ἂν ἔμενε, αὐτὴ θὰ παίρνε τὴ θέση μου! "Ἀδικα λοιπὸν κἀνῶ ἐδῶ μέσα τὴν καλὴν τέσσαν καιρό! Αὐτὸ δὲν θὰ τζνεχόμουν ποτέ!"

Ἡ λαίδη Σθενσενχάμ γλώμιασε. Τώρα τὰ καταλάβαινε ὅλα! Κι' ἦταν τόσο φοβερά!..

Σήκωσε τὸ παραπέτασμα καὶ μπῆκε σὲ τὸ σαλονάκι τῆς Μπέλλας.

— Τάκουσα ὅλα! εἶπε στὴν ἀνιψιά της. Ἐσὺ λοιπὸν δὲν κἀγαπᾷς! Μοῦ κἀνεις τὴν καλὴν, γιὰ νὰ κληρονομήσῃς τὴν περιουσία μου!

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔκαμαν τὴν Μπέλλα νὰ συνέλθῃ. Ἐρρίξε γύρω της τρομαγμένες ματιές, σηκώθηκε μονομιάς καὶ βγήκε τρέχοντας ἀπ' τὸ σαλόνι. Ἡ λαίδη ἔπεσε στὴν ἴδια πολυθρόνα καί, κρύβοντας τὸ πρόσωπό της στὰ μαξιλάρια, ἔκλαψε πικρά.

Ἐκλαψε τὸ χαμένο της ὄνειρο. Ἀπὸ πολλὸν καιρὸ ἤξερε πὼς ἡ Μπέλλα εἶχε δύσκολο χαρακτῆρα, ἀλλὰ δὲν φανταζόταν ποτὲ νὰ ἀνακαλύψῃ μιὰ ψυχὴ τόσο ταπεινὴ, τόσο ψεύτικη, τόσο σκληρή. Τοῦ κάκου τὴν εἶχε ἀγαπήσει, φροντίζει καὶ περιποιηθεῖ τόσον καιρὸ σὰν παιδί της. Γιὰ τὴν ἀναίσθητη Μπέλλα δὲν ἦταν παρὰ «ἡ πλοῦσια θειά», ποὺ δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ πεθάνῃ γιὰ νὰ τὴν κληρονομήσῃ. Κι' ὅμως ἡ ἀχάριστη αὐτὴ ἦταν ἀνιψιά της, κόρη μιᾶς καλῆς, ἀγνῆς κι' ἀγαπημένης ἀδελφῆς της... Ἦταν δυνατό, μιὰ παλιά, ἀριστοκρατικὴ, ἱπποτικὴ αἰκογένεια, νᾶχῃ γιὰ τελευταῖο ἀπόγονο μιὰ τόσο ἀγενεῖ ψυχῇ;... Τί αἰσχρὸς!

(Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΕΣ

Ἄ Διὰγόρας σταμάτησε μιὰ στιγμὴ τὸ τραγοῦδι τοῦ καλαμένιου αὐλοῦ του καὶ κοίταξε πέρα κατὰ τὸ Κρητικὸ πέλαγος ὅπου μαζεῦόνταν πυκνὰ σύννεφα.

— Βροχὴ ἔρχεται, εἶπε. Ἐμπρός, νὰ γυρίσουμε στὴ στάνη.

Τὰ δυὸ τσοπανόσκυλά του, ὁ Μέλας καὶ ὁ Λευκός, σηκώθηκαν νὰ βογῇσιν τὸν ἀφέντη τους γιὰ νὰ μαζέψῃ τὸ κοπάδι.

Ἄ Διὰγόρας ἦταν ἓνας γέρος βοσκὸς στὴ Ρόδο. Κάθε μέρα, ὅταν ἡ ροδοδάκτυλη χαρὰυγὴ ἀνοίγε στὸν Φοῖβο Ἀπόλλωνα τὴν Πύλην τ' οὐρανοῦ, ὁ Διὰγόρας χαιρετοῦσε τὸ φῶς μὲ τὴ φλογέρα του καὶ ξυπνοῦσε τὸ κοπάδι του. Οἱ δυὸ σκύλοι του χτυποῦσαν τὸ ἐγερτήριο, γάβ, γάβ, κι' ὅταν ὅλα ἦταν ἔτοιμα, κοί-

«Ὁ Διὰγόρας γύριζε μὲ τὸ κοπάδι του...» (Σελ. 246, στ. γ').

ταζαν τ' ἀφεντικό τους σὰ νὰ τοῦλεγαν:

— Ἐμπρός! Πᾶμε τώρα στὸ λειβάδι!

Ἄ Τότερα ἔρχονταν ἡ Ἡλέκτρα, ἡ γυναίκα τοῦ βοσκοῦ, καὶ τοῦδινε τὸ δισάκκι μὲ τὸ λιτὸ φαγητό του. Ἄ Διὰγόρας τὸ κρεμοῦσε στὸν ὦμο του καὶ ξεκινούσε:

— Καλὴ ἀντάμωση, Ἡλέκτρα!

— Στὸ καλὸ, Διὰγόρα!

Καθισμένος σ' ἓνα βράχο, ὁ Διὰγόρας ἔπαιζε τὴ φλογέρα του κι' ὁ θεὸς Αἴολος ἔπαιρνε τοὺς ἤχους καὶ τοὺς σκόρπιζε στὸν κάμπο. Ἄ βοσκὸς ἦταν εὐσεβὴς καὶ ὁμνοῦσε ὁλοὺς τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου κι' ἔκανε πάντα τίς ταχτικὲς θυσίαις πρὸς τιμὴν τους.

Μὰ ξεχωριστὰ τιμοῦσε τὴν Ἀφροδίτη, τὴν «Κύπριδα», ποὺ ὅλοι οἱ νησιῶτες τὴν ἀγαποῦσαν πολὺ, γιὰτὶ εἶχε γεννηθεῖ στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας καὶ τὸ κύμα τὴν ἔφερε ἀπαλὰ

στὴν πράσινη ἀκτὴ τῆς Κύπρου. Γιὰτὴν τραγοῦδουσε τὰ ὠραιότερα τραγοῦδία του:

«Ἀφροδίτη πανέμορφη, βασιλίσσα τῆς γονιμότητος, ποὺ εἶσαι λαμπρὴ σὰν τὴν ἀνοιξή, φέρε ἀπὸ δῶ τὰ βήματά σου καὶ δώσε ν' ἀνθίξῃ κατω' ἀπ' τὰ πόδια σου ἡ χλόη, πλοῦσια κι' εὐδωδιστὴ, ἔτσι ποὺ νὰ μοσκοβολᾷ καὶ τὸ γάλα τῶν προβάτων, ποὺ θὰ τὴ βοσκῇσιν!»

Καὶ τὸ καλύτερο κατοίκι του τὸ σφαζε θυσιὰ στὴν καλὴν Θεά. Καὶ κάθε φορά ποὺ τὸ ἄλικο ἄθωο αἷμα ἔτρεχε στὸ βωμὸ, ὁ Διὰγόρας ἔκανε καὶ μιὰ θερμὴ προσευχὴ καὶ τῆς ζητοῦσε μιὰ χάρη, σαράντα χρόνια τώρα. Σαράντα χρόνια τώρα ἔβλεπε τὸν παγερὸ χειμῶνα νᾶρχεται μετὰ τὸ εὐδωδιστὸ καλοκαίρι, χωρὶς νὰ ποκτήσῃ ἓνα παιδί. Κι' αὐτὸς ἦταν ὁ καὶ μὲς του, ὁ δικὸς του καὶ τῆς γυναίκας του τῆς Ἡλέκτρας.

Τὸ βράδυ λοιπὸν αὐτὸ, τὴν ὥρα ποὺ ὁ Διὰγόρας γύριζε μὲ τὸ κοπάδι του βιτσικὰ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴ θύελλα, μιὰ λευκὴ ὀπτασία πρόσβαλε ἄξαφνα μπροστὰ στὸ βοσκὸ στὸ χαλικοστρωμένο μονοπάτι.

Ἦταν μιὰ νέα πανέμορφη, μὲ δέρμα λευκὸ σὰν τὸ γάλα, μὲ τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τὰ γαλάζια ἀνθάκια τοῦ ἀγροῦ, μὲ τὰ χεῖλη κόκκινα σὰν τὰ πιὸ ἄλικο τριαντάφυλλα.

Ἄ Διὰγόρας τὴν εἶδε καὶ κατάλαβε πὼς αὐτὴ ἡ νέα δὲ μπορούσε νὰ ἦταν ἀνθρώπινο πλάσμα. Τὴν ἴδια στιγμὴ μιὰ ὑπεράνθρωπη δύναμη τὸν σώριασε χάμω, ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμὴ ὅλο τὸ κοπάδι του σωριαζόταν κι' αὐτὸ χάμω, σὰ νὰ εἶχε μονομιάς νεκρωθεῖ!

Ἡ θεϊκὴ φωνὴ τότε τοῦ εἶπε:

— Διὰγόρα, εἶσαι πιστὸς κι' εὐσεβής. Τὰ τραγοῦδια κι' οἱ ὕμνοι τῆς φλογέρας σου μοῦ ἀρέσουν, κι' οἱ συχνὲς θυσιαις σου μ' ἔχουν συγκινήσει... Εἶναι καιρὸς νὰ εἰσακούσω τὴν δέησή σου. Θέλεις ἓνα παιδί, καὶ σὺ κι' ἡ Ἡλέκτρα. Λοιπὸν! Ὁ Ζεὺς μοῦδωσε τὴν ἄδεια νὰ κάμω γιὰ τὸ χατήρι σας ἓνα θαῦμα: Ἀπόψε, μόλις γυρίσεις στὴν καλύβα σου, θὰ βρῇς τὴν Ἡλέκτρα μὲ δυὸ ἀγόρια. Εἶναι τὰ παιδιά σας.

«Στὶν παιδιὰ αὐτὰ χαρίζω δῶρα, ποὺ θὰ κάμουν ἀθάνατα τὰ ὀνόματά τους: Ὁ ἓνας θὰ εἶναι δυνατός σὰν τὸν Ἡρακλῆ, ποῦπνιξε τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας καὶ σήκωσε στοὺς ὤμους του τὸν οὐρανὸ. Ὁ ἄλλος θὰ τρέχῃ γοργὰ σὰν τὸ Μελανίωνα, ποῦφτασε τὴν ὠραία Ἀταλάντη, τὴν πιὸ γρήγορη κι' ἀπὸ τὸν ἀνέμο.

«Σῦρε γρήγορα στὰ καλύβι σου, Διὰγόρα. Τὰ δυὸ παιδάκια σου σὲ καρτεροῦν!».

Μιὰ χρυσὴ ἄστραπὴ χάραξε τὸν οὐρανὸ κι' ἓνα αἰθέριο σύννεφο ἔκρυψε τὴν θεὰ καὶ τὴν πῆρε μακριά.

Ἄ Διὰγόρας σηκώθηκε σαστισμένος, κι' ἐνῶ ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατὰ, ξεκίνησε πάλι γιὰ τὸ σπῆτι του.

Ἄ, τὰ λόγια τῶν θεῶν εἶναι πάντα ἀληθινὰ! Μόλις μπῆκε ἀπὸ τὴν πόρτα, ἀντίκρουσε τὴν Ἡλέκτρα, ποὺ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της δυὸ ὠραία ἀγοράκια καὶ τὸν κοιτοῦσε χαρούμενη. Ἡ Ἀφροδίτη εἶχε φανερωθεῖ καὶ σ' αὐτὴν καὶ τῆς εἶχε πεῖ τὰ ἴδια.

Ἄ Διὰγόρας θυσιάσε ἀμέσως τὰ δυὸ καλύτερα κατοίκια του στὴν καλὴν Θεά, κι' ὕστερα πῆγε στὸ δάσος κι' ἔκοψε λυγαριὰς γιὰ νὰ πλέξῃ δυὸ ὠραῖες κούνιες γιὰ νὰ κοιμούνται τὰ μικρά.

Τὸ θαῦμα τῆς Ἀφροδίτης τόμαθαν σ' ὅλο τὸ νησί κι' ὅλοι ἔρχονταν νὰ φέρον τὰ δῶρα τους στὰ νεογέννητα. Ἀλλὰ οἱ εὐτυχισμένοι γονεῖς βρέθηκαν σὲ μεγάλη ἀμχανία, ὅταν ἤρθε ἡ ὥρα νὰ δώσουν ἀπὸ ἓνα ὄνομα στὰ παιδιά.

— Ποιὸς ἀπ' τοὺς δυὸ θᾶναι δυνατός σὰν τὸν Ἡρακλῆ;

— Ποιὸς θᾶναι γρήγορος σὰν τὸ Μελανίωνα;

— Αὐτὸς ἐδῶ! εἶλεγε ὁ Διὰγόρας.

— Ὅχι αὐτὸς! βεβαίως ἡ Ἡλέκτρα.

— Καὶ πὼς νὰ τὸ ξέρῃ κανεὶς;

— Ρώτησε τὴν Ἀφροδίτη, ἴσως νὰ μᾶς τὸ φανερώσῃ.

Μὰ ἡ θεὰ, ὅταν τὴ ρώτησαν, ἔμεινε σιωπηλὴ κι' ἔτσι χρειάστηκε νὰ παραιτηθῶν ἀπ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια. Τᾶβγαλαν λοιπὸν τὸνα Σκόπα καὶ τᾶλλο Ἀλκαμένη.

— Σὲ νίκησα!

— Ὅχι, δὲ μὲ νίκησες!

— Πατέρα, ἔλα νὰ μᾶς πῆς: Τὸν νίκησα ἢ ὄχι;

Ἄ Διὰγόρας ἔσκυψε καὶ εἶπε:

— Ναί, ὁ Ἀλκαμένης νικῆθηκε. Οἱ ὦμοι του ἀκουμποῦν στὸ χῶμα.

— Βλέπεις; εἶπε ὁ Σκόπας στὸν ἀδελφὸ του. Στὸ ἔχω πεῖ, στὴν πάλη δὲ μὲ βάζει κανέναν κάτω.

— Καλὰ, ἀπάντησε ὁ Ἀλκαμένης, ἀλλὰ τώρα νὰ ἰδοῦμε στὸ τρέξιμο.

Δέκα χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τὸ θαῦμα τῆς Ἀφροδίτης κι' ὁ Διὰγόρας, ποὺ παρακολουθοῦσε εὐτυχισμένος τὰ ὠραία του ἀγοράκια, ἔβλεπε πάντα ὅτι ὁ Σκόπας ἦταν ὁ πιὸ δυνατός, ἐνῶ ὁ Ἀλκαμένης ἦταν πάν-

τα ὁ πιὸ γρήγορος. Ὁ εὐτυχισμένος πατέρας κἀθήσεσθ μιὰ πέτρα κι' εἶπε: — Παιδιά, σταθῆτε, ἔχω κάτι γιὰ σᾶς.

Κι' ἔβγαλε ἀπὸ τὸ δισάκκι του μιὰ κερήθρα.

— Γιὰ μυρίστε τη, παιδιά. Θᾶλεγε κανεὶς πὼς εἶναι ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ὑμητιό.

Τὰ παιδιά μύρισαν τὴν κερήθρα κι' ἀληθινὰ τὸ μέλι τῆς μοσκοβολοῦσε θυμάρ.

— Ποῦ τὴ βρήκες, πατέρα;

— Σ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ θαμνιά, ἀπάντησε ὁ βοσκὸς καὶ μοίρασε στὰ δυὸ παιδιά τὴν κερήθρα.

Ἀφοῦ ἔφαγαν τὸ μέλι μαζί μὲ σιταρένιο φωμί, ὁ Ἀλκαμένης εἶπε:

— Σκόπα, ἔχουμε νὰ κανονίσουμε τὸν λογαριασμὸ μᾶς. Σοῦ προτείνω ἓνα στοίχημα.

— Σὲ ἀκούω.

«Ἡ Ἡλέκτρα κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της δυὸ ὠραία ἀγοράκια». (Σελ. 247, στ. α').

— Ἐδῶ τριγύρω εἶναι πολλοὶ λαγοί. Ἐσὺ πάρε τὸ ἀκόντιό σου, ἐγὼ τὰ χέρια ἀδειανά. Σοῦ λέω πὼς ἐγὼ θὰ πιάσω πρῶτος λαγόν.

— Καυχῆσαίμην! Ὁ Ζεὺς θὰ σὲ τιμωρήσῃ γιὰ τὴν περηφάνειά σου κι' ἐγὼ θὰ βγῶ νικητής.

— Ἐλα καὶ θὰ τὸ ἰδοῦμε.

Βγήκαν τότε στὸ κунήγι, ὁ Σκόπας μὲ τὸ ἀκόντιό του, ὁ Ἀλκαμένης μὲ τὰ χέρια ἀδειανά, καὶ σὲ λίγο δυὸ λαγοὶ πετάχτηκαν ἀπὸ τοὺς θάμνους.

— Ὁ δεξιὸς δικός σου, ὁ ἀριστερὸς δικός μου, εἶπε ὁ Ἀλκαμένης.

Οἱ δυὸ λαγοὶ τᾶχαν βάλει στὰ πόδια κι' ὁ Σκόπας σημάδεψε καὶ τίναξε τὸ ἀκόντιό του, ἐνῶ ὁ Ἀλκαμένης βᾶλλθηκε νὰ κунήγῃ τὸ δικό του λαγόν.

Μὰ τὸ ἀκόντιο δὲν πέτυχε. Ὁ Ἀλκαμένης ὅμως σὲ λίγο γύρισε κρατώντας τὸ λαγόν ἀπὸ τ' αὐτιά!

Ὁ Σκόπας κοίταξε τὸν ἀδελφόν του

κατάπληκτος, ἐνῶ ὁ Ἀλκαμένης τοῦλεγε γελῶντας:

— Ἐτσι εἶμαστέ ἴσια ἴσια, ἔ; Μὲ νίκησες στὸ πάλεμα, σὲ πέρασα ὅμως στὸ κунήγι.

Πέρασαν ἄλλα πέντε χρόνια καὶ τὰ δυὸ παιδιά εἶχαν τέλεια ἀναπτυχθεῖ. Οἱ πιὸ γεροὶ κι' οἱ πιὸ γρήγοροι βουνησίοι ἄντρες δὲ μπορούσαν νὰ τὰ βγάλουν πέρα μαζί τους.

Μιὰ μέρα, στὴν ἀγορὰ τῆς Ρόδου ἔγιν' ἓνας καυγάς. Δυὸ ἔμποροι μάλωσαν, πάλεψαν κι' ὁ ἓνας νίκησε τὸν ἄλλον. Ὁ νικημένος τᾶβαλε στὰ πόδια, κι' ὁ κόσμος ποὺ εἶχε μαζεῦεῖ τριγύρω, σχολίαζε εὐθυμὰ τὸ ἐπεισόδιο.

— Μωρὲ αὐτὸς τρέχει σὰν τὸν Ἀλκαμένη! εἶλεγε ὁ ἓνας.

— Μὰ κι' ὁ ἄλλος εἶναι δυνατός σὰν τὸ Σκόπα! πρόσθετε ὁ ἄλλος. Τότε ἓνας μεσόκοπος πλησίασε καὶ ρώτησε:

— Ποιὸς εἶναι ὁ Σκόπας καὶ ποιὸς ὁ Ἀλκαμένης;

— Πῶς; Δὲν ξέρεις τὰ δυὸ παιδιά τοῦ βοσκοῦ τοῦ Διὰγόρα, ποὺ εἶναι οἱ καλύτεροι ἀθλητὲς τοῦ τόπου; Φαίνεται πὼς θᾶσαι ξένος.

— Εἶμαι ὁ Κρίτων ὁ Γυμνασίαρχος. ἀπάντησε ὁ ξένος καὶ θέλω πολὺ νὰ πάρω αὐτὰ τὰ παιδιά στὸ Γυμνάσιό μου. Εἶναι κρίμα νὰ μὴ τὰ διδάξῃ τὴ Γυμναστική. Μπορεῖτε νὰ μοῦ δείξετε ποῦ κἀθονται;

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η «ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ»

Ἀγαπητοί μου,

ΕΝΑΣ ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ μάλιστα ὁ κυριώτερος, εἶναι νὰ ξαναπαρουσιάσῃ καὶ

νὰ κρατήσῃ γιὰ πάντα στὸ δραματολόγιό του τὰ παλιὰ ἐκεῖνα ἑλληνικὰ ἔργα ποὺ εἶχαν στὸν καιρὸ τους μιὰ μεγάλη θεατρικὴ ἐπιτυχία. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ εἶναι κι' ἡ «Βαβυλωνία» ποὺ τὴν παίζει τώρα, — μιὰ κωμωδία τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας (1836), ποὺ ἔκαμε ἀπὸ τότε χιλιάδες παραστάσεις σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμό, καὶ διασκέδασε τοὺς πάππους μας, τοὺς πατέρες μας καὶ μᾶς τοὺς ἴδιους — γιὰτὶ ποτὲ δὲν ἔπαψε νὰ παίζεται — καὶ ποὺ θεωρεῖται πιά ἔργο κλασσικό. Μερικοὶ τώρα φρονοῦν πὼς ἡ «Βαβυλωνία» δὲν ἔχει παρὰ κάποια ἱστορικὴ ἀξία, ἀλλὰ καμμιά σὰ λογοτε-

χνικό και θεατρικό έργο. Είναι πολύ γελασμένοι! 'Η «Βαβυλωνία» έχει αξία μεγάλη, και γι' αυτό, μόνο γι' αυτό, έζησε δολάκερο αιώνα και θα μείνει άθνητα.

Ο Βυζάντιος που την έγραψε— όχι ο γνωστός λεξικογράφος, αλλά ένας άλλος λόγιος και ζωγράφος από την Κωνσταντινούπολη, που ήρθε στην Ελλάδα κατά την επανάσταση και, μετά την απελευθέρωση, διορίστηκε γραμματέας της Γερουσίας στο Ναύπλιο—ήταν άνθρωπος με γνώση, με ευφυΐα, με παρατηρητικότητα και με καλλιτεχνική γούστο. Αλλά προπάντων με τάλαντο συγγραφικό, δημιουργικό. Κι' όλα του αυτά τα προτερήματα μας τα δείχνει η «Βαβυλωνία», το γνωστότερο και βέβαια το καλύτερο από τα τέσσερα θεατρικά του έργα, μια πολύ πρωτότυπη κωμωδία, αληθινά εκπνευσμένη από την ελληνική ζωή, με ζωηρότατο ήθογραφικό χρώμα και, μ' όλο της τον ελαφρό χαρακτήρα—μια κωμωδία για να γελάει ο κόσμος—με βέβαια ιδέας και σκοπού.

Ίδου με λίγα λόγια η υπόθεση. Έκείνο τον καιρό, στο Ναύπλιο, την πρωτεύουσα του νέου κράτους, μαζεύονταν Έλληνες απ' όλα τα μέρη του Ελληνισμού, ελεύθερα κι' υπόδουλα. Μια μέρα, σ' ένα μαγέρεο της πόλης που το διατηρεί ένας Κύπριος με την οικογένειά του, μπαίνουν για να φάνε—είναι μεσημέρι—έναν Α-νατολίτη (από την πατρίδα του 'Αη-Βασίλη), έναν Πελοποννήσιο, έναν Χιώτη, έναν Κρητικό, έναν Αρβανίτη κι' έναν... Λογιώτατο. Αυτός δεν ξέρουμε από ποιά είναι, αλλά ούτε χρειάζεται. Γιατί δεν μιλεί καμιά ζωντανή, ντόπια γλώσσα: μιλεί αρχαία ελληνικά. Οι διαφορετικοί αυτοί άνθρωποι, με τη φορεσιά του καθέναν και με τη γλώσσα του που ως τόσο είναι όλοι Έλληνες, —μια θρησκεία, μια σημαία, μια ιδέα—μαθαίνοντας εκείνη την ώρα πώς οι ευρωπαϊκές Δυνάμεις αποφάσισαν να αναγνωρίσουν την ανεξαρτησία της Ελλάδας, χαίρονται, ενθουσιάζονται κι' αποφασίζουν να κάμουν ένα κοινό φαγοπότι για να γιορτάσουν το μεγάλο έθνικό γεγονός. Δύσκολα όμως μπορούν και να συνεννοούνται μεταξύ τους, γιατί δεν έχουν ακόμα μια κοινή γλώσσα και καθένας μιλά μόνο τη διάλεκτο του τόπου του. Έτσι, άπανάωτο γλέντι—και στο σχετικό μεθύσι, έννοείται—γίνεται μια μεγάλη παρεξήγηση μεταξύ Κρητικού κι' Αρβανίτη. Ο Κρητικός λέει πώς οι Αρβανίτες που πήγαν στην Κρήτη, τους έφαγαν όλα τα κουράδια,

έννοώντας τάρνιά, (από το κείρω, καθώς εξηγεί κατόπι ο Λογιώτατος). Ο Αρβανίτης νομίζει πως του λέει άλλο. Κι' επειδή το παίρνει για μεγάλη βρισιά—δπως και θάταν—τραβά το πιστόλι του και πληγώνει τον Κρητικό στο χέρι. Γίνεται το μεγάλο κακό, και καταφθάνει ο Αστυνόμος με τους χωροφύλακές του. Αλλά ο Αστυνόμος είναι Έπτανήσιος. Μιλεί άλλη γλώσσα, με πολλά φράγματα. Δεν καταλαβαίνει λέξη απ' ό,τι του λένε οι άλλοι στην ανάκριση, και τους χώνει όλους στη φυλακή, ως και τον ξενοδόχο. Εκεί πάλι γίνεται πολλά κωμικά έπεισόδια. Και στο τέλος η Διοίκηση διατάσσει τον Αστυνόμο να ελευθερώσει τους ανθρώπους, ακόμα και τον Αρβανίτη, που συμφιλιώνεται με τον Κρητικό κι' η κωμωδία τελειώνει χαρούμενα όπως αρχίζει.

Έκείνο που πρώτα-πρώτα μας κάνει εντύπωση, είναι η αναγλυφική να πούμε απεικόνιση των διαφόρων αυτών Ρωμιών. Ο Βυζάντιος δεν αποδίδει μόνο τη γλώσσα του καθενός—που άλλωστε το κάνει θαυμάσια, με μια τέλεια γνώση των ελληνικών διαλέκτων—αλλά και το χαρακτήρα του, το ήθος του, τη νοοτροπία του, την ψυχή του. Ο Χιώτης του είναι ο αιώγιος Χιώτης, κι' ο Αρβανίτης του ο αιώγιος Αρβανίτης, κι' ο Κρητικός του, και όλοι Αυτοί μόνο ένας δημιουργικός συγγραφέας θα μπορούσε να το επιτύχει. Και μόνο αυτό το προτέρημα να είχε η «Βαβυλωνία», θάφτανε να της δώσει μια λογοτεχνική αξία μεγάλη. Αλλά έχει κι' άλλα πολλά. Προπάντων είναι δροσερή κι' έξυπνη απ' την αρχή ως το τέλος. Κάθε της έπεισόδιο, κάθε της σκηνή, κάθε της λόγος κάνει το θεατή να γελά με την καρδιά του. Κι' έπειτα είναι η ιδέα, ο σκοπός του έργου. Μ' αυτό, ο Βυζάντιος θέλησε να δείξει πόσο αναγκαία ήταν μια κοινή ελληνική γλώσσα, για να συνεννοούνται μεταξύ τους οι απ' όλες τις χώρες του Ελληνισμού Έλληνες.

Η γλώσσα αυτή θα διαδιδόταν με το σχολείο, με την εκπαίδευση. Και δεν θάταν βέβαια η αρχαία ή η αρχαϊκή των Λογιωτάτων της εποχής, γιατί βλέπουμε και τον Λογιώτατο στις κωμωδίες να γελοιοποιείται με τις ελληνικοφρες του που δεν τις καταλαβαίνει κανένας. Αλλά μια γλώσσα απλή, καμωμένη απ' τα κοινά στοιχεία όλων των διαλέκτων, κανονισμένη και καθαρισμένη, όπως περίπου έδιδασκε τότε ο Κοραΐς. Ο Βυζάντιος λοιπόν με την κωμωδία του έθιγε ένα από τα μεγαλύτερα και

τα ζωτικώτερα ελληνικά προβλήματα του καιρού του: το ζήτημα της κοινής γλώσσας των Ελλήνων.

Έκείνοι που νομίζουν πως η «Βαβυλωνία» δεν έχει πια σκοπό και σημασία, στήριζον τη γνώμη τους στο ότι το ζήτημα πέρασε, λύθηκε. Κι' όμως, αν εξετάσουμε κατά βάθος, θα ιδούμε ότι το ζήτημα μένει αρκετά ζυγο και ότι κάποια... βαβυλωνία δεν έπαψε ακόμα να βασιλεύει στον Ελληνισμό. Γιατί ποιά είναι αυτή η γλώσσα της κοινής συνεννόησης; Αλλη έχουν οι επιστήμονες, άλλη οι λογοτέχνες. Την καθαρεύουσα οι πρώτοι, τη δημοτική οι δεύτεροι. Κι' ακόμα, υπάρχουν χίλιων ειδών καθαρεύουσες—ή υπερ-αρχαϊζουσες, ή αρχαϊζουσες, ή δημοτικίζουσες, ή απλή—και χίλιων ειδών δημοτικές, ή καθαρές, ή ανακατωμένες. ή μαλλιάρη... Στοιχηματίζω λοιπόν πως ένας συγγραφέας, μιμούμενος το Βυζάντιο, θα μπορούσε και σήμερα να γράψει μια «Νέα Βαβυλωνία», όχι πια με τις διαλέκτους κάθε τόπου, αλλά με τις διαφορές μορφές της γραπτής γλώσσας, όπως μιλιέται στους γραμματισμένους κύκλους. Για φανταστήτε, π. χ., πόσες «παρεξήσεις» μπορούσε να προκύψουν από ένα ποίημα μαλλιάρου ποιητή—γιατί όχι κι' από ένα γράμμα;—που θάθελε να το διαβάσει και να το εξηγήσει ένας ανίδεος καθηγητής, που δεν ξέρει παρά τον Ξενοφώντα του και την εφημερίδα του!..

Στην κωμωδία του Βυζαντίου υπάρχουν δυο Λογιώτατοι—ο άλλος είναι ο γραμματικός του Αστυνόμου—που μαλώνουν μεταξύ τους και κατηγορούν ο ένας τον άλλον πως βαρβαρίζει και σολικίζει. Νά, κι' ένα άλλο φαινόμενο που δεν θα λείψει ποτέ Πάντα οι γραμματισμένοι θα μαλώνουν για τη γλώσσα!..

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΑΝΑΒΑΣΗ

«Νεράϊδα, τώρα κίνησα, ντρέπομαι να γυρίσω»
(Δημοτικό Τραγούδι)

Κάποιαν αυγήν ετράβηξα έμπρός, με φωτεινά τα μάτια, θαυραλέα... Ήταν ο δρόμος ίσιος, άπλωτος με μια σειρά δεινρών σε κάθε άλγέα. Όλα λουζόνταν σε θερμό ένα φως και δόξαζαν τον Ήλιο-Βασιλέα, Που σάν τον ζώναν νέφια, γελαστός την άραχνένια έσπερχνε αταλία... Και τράβαγα μπροστά... Εάφνου βουνό ξερόβαλε μ' όλο γεροντούς γιομάτο. Νά τ' άνεβώ;... Κουράστηκα, πονώ, Έχει φαράγγια που με σέρνουν προς [τά κάτω... Κι' όμως τραβώ, όλο ψηλά, όλο πιδόπερα, Κι' άς θά βρεθώ μέσα στο βάραθρο [μια μέρα. ΛΙΔΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΦΕΓΓΑΡΙ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΟΡΟΥ

Φεγγάρι του φθινόπωρου, κάποιαν αυγή—που σ' είδα Νά ξεπροβάλλης κόκκινο, σά νυσταγμένο πέρα, Πίσω απ' τη ράχη του βουνού χωρίς καμμιάν άχτίδα—έμοιαζες φονοδρέπανο, για τη ζωή φοβέρα.

Απλώνε τα γυμνόκλαδα μπροστά μου μί' άκακία Κι' άπαλοτρέμαν σιγανά στο πρωινό άγέρι. Έκοβε καν'να σύρσιμο την πρωινή ήσυχία, Σά νάσερνε άόρατο τα φύλλα κάποιο χέρι.

Παρέκει, σάν κατάμαυρη σκιά, το κυπαρίσσι Στήλωνε δλδύσιο κορμί με το κεφάλι κάτω Θαρροσό' άκίνητος φρουρός πώς ήταν, που ν' άφήση Δέν θέλησε τη θέση του, στο διάβα του θανάτου.

Όλα στεκόντουσαν εκεί βουβά και τρομαγμένα, Σάν πρώτα νάχανε λαλιά και τους την είχαν πάρει. Και πέρα στην άνατολή, σάν ματωμένο, έόένα, Δρεπάνι που φοβέριζες, σ' είδα, στενό φεγγάρι...

Ουράνιο Τόξο

ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ

Β'.

Έκείνη της ώρα, να σου και φτάνει ο Πάν, ο ίδιος ο Πάν, ο Θεός του δάσους και του βουνού. Έμαθε τα καθήκαστα κι' είχε στο σκύλο. — Σήμερα μου έκαμες ύπηρεσία μεγάλη, Μου γλύτασες άπο βέβαιο θάνατο τα καλύτερά μου ζωντανά. Πές μου τί θέλεις να σου δώσω γι' ανταμοιβή και θά τόχης με το πρώτο.

Ο σκύλος όμως είπε:

— Τίποτα.

— Τίποτά; Δέ μπορεί, κάτι θάχης στο νου σου. Κάτι θά γυρεύει η καρδιά σου. Στον κόσμο υπάρχουν χίλια δυο πράγματα που μπορούν να κάνουν τον καθένα ευτυχή. Πές μου μονάχα ένα λόγο και θά σε ανταμείψω όπως σ' άρέσει.

Τότε ο σκύλος ξανάπε:

— Έγώ ό,τι κάνω το κάνω για τους άλλους. Κι' είμαι πολύ ίκανοποιημένος με τούτο. Και μάλιστα την αλήθεια, δεν ξέρω καμιά μεγαλύτερη ευτυχία από τούτη που νοιώθει κανείς όταν δίνει βοήθεια και χαρά στους άδύνατους.

Κανένας δέ μίλησε—τότε κι' ο σκύλος ξανάπε:

— Μονάχα πές σε τούτους δώ, (κι' έδειξε την κατσίκα και τ' άρνί), άμα κουβεντιάσουν ή άμα κοροϊδεύουν κανένα, να μιλάνε σιγότερα, γιατί μπορεί να ξαναζυγώση ο λύκος χωρίς να τον πάρω μυρωδιά.

Έτσι μίλησε ο σκύλος και ξεπλώθηκε κάτω, γιατί ήταν πολύ κουρασμένος. Κανένας δέ μίλησε.

Μονάχα ο γέρο-πλάτανος κουνούσε τα φύλλα του σά να ψιθύριζε κάτι. Μά κανένας δεν ξέρει τί λένε τα δέντρα άμα κουνάνε τα φύλλα τους.

(Κατά τον Αϊωάπο)

Διαβάτης

Σημ.—Τό Α' δημοσιεύθηκε στο 19ο φυλλάδιο.

Η ΑΝΘΙΣΜΕΝΗ ΜΟΥ ΝΥΦΟΥΛΑ

Βρέχει ακατάπαυστα. Ο ήλιος χάθηκε για πάντα από τα μάτια μας. Ίσως να μās σιγάθηκε κι' αυτός και δέ θέλει να μās άντικρύση πιά. Το κρύο έρήμωσε το πών.

Εγώ ήμουν άπελπισμένη και νόμισα ότι δεν θά μās έλθη ή καλή μας άνοιξη.

Όταν ένα πρωί, εκεί που περπατούσα στον κήπο τί νομίζετε είδα;

Είδα τη νυφούλα άνθισμένη!

— Α! κόντεψα να πηδήσω από τη χαρά μου. Κάτι άνθάκια άσπρα ήταν στους κλώνους της και ήταν όλη γεμάτη μπουμπουκάκια. Πόσο εύχαριστήθηκα βλέποντάς την άνθισμένη! Είναι τό άσπρο χρώμα που μου άρέσει περισσότερο. Είναι τό άγνότερο και τό καλύτερο απ' όλα τα χρώματα.

Πόσο αγαπώ την ώραία μου νυφούλα. Όσο πρώτα την έβλεπα, την έβλεπα ξερο ή καμαμένη και να τη χτυπά ή άγρια βροχή!

Τώρα όμως είναι πραγματική νυφούλα, τυλιγμένη με τόν άνθοστόλιστο άσπρο πέπλο της. Πόσο εύχαριστούμαι όταν τό δροσερό άεράκι κουνεί τα κλαριά της και χαϊδεύει τα άνθη της.

Πόσο όμως λυπούμαι όταν αυτή ή γεμάτη μίσος και κακία βροχή χτυπάει την ώραία μου νυφούλα στην καρδιά!

Και σκέπτομαι: όποτε θά μās έλθη ή καλή μας άνοιξη; δέ θάχουμε παντοτεινά χειμώνα; Σε λίγο αυτή ή νυφούλα θά τρασινίση, θά δώση τους καρπούς της και τό φθινόπωρο θά ξεραθί, όπως ξεραίνονται όλα; ΑΛΛ' όλη αυτή ή άγάπη μου γι' αυτή νομίζετε ότι θά πάη χαμένη;

Όχι κάθε άλλο. Θά μου δώση τα όρατα της κορόμηλα τα στρογγυλά και κατακόκκινα.

Μά μήπως τ' άρνίω τα καίμενα να όριμάσουν; Μόλις δώ ότι έγιναν λίγο, πηγαίνω κρυφά-κρυφά, παρά την άπαγόρευση της μαμμής, κι' άφου γεμίσω τις τσέπες μου, κάθουμαι και τα τρώω μ' όλη μου την άγαλλίαση, κλείνοντας τα μάτια μου απ' την ξυνίλα.

Πέρνει όμως ο μπαμπάς δεν μ' άφησε να τα κόψω και μου είπε ότι, όταν με ξαναδει νά τα πειράζω, θά τα κόψη όλα.

Έγώ απ' το φόβο μου μήπως και τα κόψει στ' αλήθεια, πηγαίνα και τα κοίταξα από μακριά, κι' αν έβλεπα κανένα κόκκινο, έλεγα:

Πάει... θά σαπίσουν και δέ θά φάω κανένα. Ός που μια μέρα, όταν κατέβηκε ο μπαμπάς απ' τό γραφείο, έφερε ένα μαντηλάκι και μου είπε:

— Τώρα που όρίμασαν έλα να τα πάρης.

Είνα λοιπόν να μην αγαπώ την άνθισμένη αυτή νυφούλα, που μου δίνει τόσα όρατα φρούτα;

Άγραφιώτικη Φτέρη

ΘΥΜΗΣΕΣ

Σκαλίζοντας κάποιο παλιό μου συρτάρι, κοντά σ' ένα μολυβένιο στρατιώτη κι' ένα χαλασμένο σιδηροδρομικό, βρήκα τό παλιό άλφαβητάρι μου.

Τό κράτσα στα χέρια μου, κι' άθέλητα μου ήρθαν στο μυαλό μου όλα εκείνα τα μικρά μου χρόνια. Θυμάμαι με πόση χαρά κι' άγάπη τ' άγκάλιασα σάν μου τό πρωταγόρασαν. Ύστερα τα νυχτέρια μου με τη λάμπα άπάνω του, ως που να μάθω άλφα και βήτα α β.

Πόσος καιρός πέρασε από τότε! Πόσο άπομακρύνθηκα από τα πρώτα μου εκείνα χρόνια, που ήταν γεμάτα γαλήνη και χαρά...

Τό πήρα, τό ξανάσφιξα στην άγκαλιά μου και τώρα τόχω στο γραφείο μου.

Πλάι του έχει την Ίλιάδα και μια Λογική...

Άρίων

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ

— Γιαγιά, λέει ή Μαγδαληνή.
— Τί θέλεις, μικρό μου;
— Γιαγιά, έχω κάτι να σου πώ.
— Λέγε, μικρούλα μου.
— Ένα πολύ άσχημο πράγμα.
— Λέγε, λέγε, άγάπη μου, ξέρεις ότι ή γιαγιά πάντοτε καταλαβαίνει την καρδιά των μικρών παιδιών, γιατί ήταν κάποτε κι' αυτή μικρούλα.
— Γιαγιά, ξέρεις τί έκανε ή Λιλή στην κούκλα μου χθές;
— Νά, ξέρω είπε ή γιαγιά με χαμόγελο: την κτύπησε στο τραπέζι και της έσπασε το κεφάλι της, αλλά τα μικρά παιδιά σάν την άδελοφούλα σου δεν έχουν κακία.

— Τό ξέρω, άλλ' όστόσο εγώ θυμώσα. κι' ο θυμός μου βάστηξε όλη τη νύχτα, και τό πρώτο...

— Τό πρώτο;
— Τό πρώτο έκδικήθηκα!

Προφέροντας αυτά τα λόγια, ή Μαγδαληνή άκούμπησε τό κεφάλι της στα γονάτια της και έσπασε σε λυγμούς.

— Και πώς έκδικήθηκες; τη ρώτησε ή γιαγιά.

— Νά, ζήτησα απ' την ύπνετρία να μ' άφήση να ταισώ εγώ τη Λιλή, κι' έκαμα, γιαγιά, κάτι πολύ κακό: κάθε φορά που δεν μ' έβλεπε ή ύπνετρία, έτρωγα εγώ τό φαί της κι' έβαζα τό πίσω του κουταλιού στο μικρό ρόζ στοματάκι της. Κι' έπειτα, άφου την κοίμισα, πήγα κοντά της μετανιωμένη κι' είδα νάχη ακόμα στα μάγουλά της δάκρυα. Τότε ή καρδιά μου σπίασθη, είδα πως είμαι κακιά και ψεύτρα. Αλλά, γιαγιά, δεν μπορώ να της ζητήσω συγγνώμη, γιατί δεν με καταλαβαίνει: μά για να την ευχαριστήσω, θά της χαρίσω την κούκλα μου, και πριν της την χαρίσω, θά της κάνω ένα όρατο μεταξωτό φουστάνι για να είναι πιο όραία. Είσαι τώρα εύχαριστημένη, γιαγιάκα; (Έκ' του Γαλλισού)

Ζερμαίν

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Έμεις στο σπίτι μας έχουμε χαλιά τόσο πυκνά που χώνεται μέσα τό πόδι σου ως τον άστράγαλο.

— Μμ; σπουδαίο πράγμα! Έμεις στα δικά μας παίζουμε κρυφτό!

Κυρά Φροσύνη

Ἡ δασκάλισσα: Τί εἶναι νῆσος, Τάκης;
Ὁ Τάκης: Ἐνὰ μέρος ὅπου δὲν μπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ πάη δίχως βάρκα.
Δυσόχαρτο

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ ΤΟΥ 1931

Ἀπὸ 300 περίπου Διαπλάσπουλα
ποῦ πῆραν Εὐσημα κατὰ τὸ ἔτος 1931
— καὶ τὰ 70 ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν ἄνω τῶν
ἐκατὸν — δὲν μοῦ ἔστειλαν Σημείωση
παρὰ μόνον 14. Τάλλα, βλέποντας ἴ-
σως πὼς δὲν παύουν βραβεῖο, τὸ θεώ-
ρησαν περιττό. Ἀλλὰ κατὰ τὸν κανο-
νισμό, δὲν μποροῦν ν' ἀναφέρω στ' Ἀ-
ποτελέσματα παρὰ μόνον ἐκείνους ποῦ
μοῦ ἔστειλαν Σημείωση. Γιατὶ οἱ ἄλ-

λοι, ποῦ ξέρω πόσα Εὐσημα πῆραν κι'
αὐτοί, καὶ θὰ μπορούσα νὰ τοὺς ἀνα-
φέρω, μπορεῖ νὰ μὴ θέλουν, κι' εἶναι
βέβαια δικαίωμα τους. Λοιπὸν:

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Δυσόχαρτο*,
ἔλαβε Εὐσημα 215.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Σαπου-
νόφουσα*, 198. — *Ἀρχοντοπούλα*, 194.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Περιπλοκάς*,
193. — *Ἀγνούλα*, 189. — *Ἀγγελουδί*, 187.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Νάρκισσος, 179. — Νταί-
ζη, 172. — Γεώργιος Ἀβέρωφ, 136. —
Νέλλη, 131. — Χαραυγή, 122. — Κυρά-
Φροσύνη, 121. — Λευκάτας, 101. — Μυ-
ρον τῆς Ἀνδρου, 90.

Τιμαὶ καὶ ἀμυβαὶ στὸν Ὁδηγό.

Στατιστικὰς ὁλῶν τῶν Εὐσημῶν τοῦ
1931, ποῦ μ' ἐβοήθησαν πολὺ, μοῦ ἔ-
στειλαν οἱ ἐξῆς: Δόνα Κλάρα (τὴν τε-
λειότερη ὁλὴν) Αἰματοβαμμένη Δόξα,
Ἐρνάνης, Νέλλη, Νυφούλα τ' Οὐρα-
νοῦ, Περιπλοκάς, Δικηγορίνα, Ρασπου-
τίν, Ἀρχοντοπούλα, Ἀγνούλα, Ἀγγε-
λουδί, Δυσόχαρτο, Φιόρο τοῦ Δεβάν-
τε, Λευκάτας, Πανελλήνιο Ὀνειρο. —
Ἀπὸ [20Ε] εἰς ἑκαστον, καὶ [25Ε] στὴ
Δόνα Κλάρα.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

*Τὸ πρῶτον καθήκον τοῦ κα-
λοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐγκαι-
ρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του*

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΥΝΙΣΤΑ ΤΗΝ "ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ", ΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

**Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. — Ἡ «Διάπλασις» εἶναι ὁ συνεργάτης τοῦ Διδασκάλου καὶ ὁ
ἀχώριστος φίλος τῶν παιδιῶν. — Ἡ γνωμοδότησις τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. — Ὁ ἐκδότης
τῆς «Διαπλάσεως» δικαιούται τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ Ἑθνους.**

Ἀριθ. Πρωτ. 20469. Ἀριθ. Ἐγκυκλ. 30.

Περὶληψις

Περὶ συστάσεως ὡς ἐλευθέρου ἀναγνώσμα-
τος τοῦ περιοδικοῦ
«Ἡ Διάπλασις τῶν Παιδῶν»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

**Πρὸς τοὺς κ.κ. Γενικοὺς Ἐπιθεωρη-
τάς τῶν σχολείων, ἐπιθεωρητάς τῶν
δημ. σχολείων καὶ διευθυντάς τῶν
σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους
Ἐκπαιδεύσεως.**

Ἐχόντες ἐπ' ὄψεα τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νό-
μου 5045 «περὶ σχολικῶν βιβλίων» καὶ τὴν
περιλαμβανομένην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 158)
1-3-1932 πρακτικὸν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ
Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ἀποφασίζον-
τος, συνιστῶμεν θερμότερα ὅπως χρησιμο-
ποιῆται ὡς ἐλευθέρου ἀναγνώσμα τῶν μα-
θητῶν τῶν σχολείων τῆς τε δημοτικῆς καὶ
τῆς μέσης Ἐκπαιδεύσεως τὸ περιοδικὸν
«Ἡ Διάπλασις τῶν Παιδῶν», ἐκδιδόμενον
ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Παπαδοπούλου,
δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς συνεργάτης
τρόπον τινὰ τοῦ διδασκάλου καὶ ἀχώριστος
φίλος τῶν παιδιῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἀπριλίου 1932.

Ὁ Ὑπουργός

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 158 πράξεως τῆς
1ης Μαρτίου 1932 τοῦ Ἐκπαιδευ-
τικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου.

Λαβὼν ὑπ' ὄψεα σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ
ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κ. Μ. Κουντουρά, ἀπο-
φασίζει νὰ παρακαλέσῃ τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον
ὅπως εὐχαιροῦμενον συστάσῃ ὡς Ἐλευθέρου
Ἀναγνώσμα τῶν μαθητῶν τῶν σχο-
λείων τῆς τε Δημοτικῆς καὶ τῆς Μέσης
ἐκπαιδεύσεως τὸ περιοδικὸν σύγγραμμα
«Ἡ Διάπλασις τῶν Παιδῶν», ἐκδιδόμενον

ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Παπαδοπούλου.
Οἱ λόγοι ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει τὸ Συμ-
βούλιον τὴν ὡς ἀνωτέρω ἀπόφασίν του,
εἶναι οἱ ἀκόλουθοι. «Εἶναι γνωστὸν τὸ μέ-
ρος, τὸ ὁποῖον ἐπὶ πάντα καὶ πλεον δεκαε-
τηρίδας ἔπαιξεν εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν
τῶν Ἑλληνοπαίδων, καὶ αἱ ὑπηρεσίαι γε-
νικῶς, τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὴν ἐλ-
ληνικὴν νεότητα ἡ «Διάπλασις τῶν Παιδῶν».
Τὸ παιδικὸν τοῦτο Περιοδικὸν κατὰ τὰ
53 ἡδὴ ἔτη τῆς ἐκδόσεώς του περιέλαθεν
εἰς τοὺς τόμους αὐτοῦ καὶ ἐξακολουθεῖ ἀ-
κόμη νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς μικροὺς ἀναγνώ-
στας του, ὅσα πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ἐφό-
δια προσπαθεῖ νὰ παρασχῇ εἰς αὐτοὺς ἡ
οικογένεια καὶ τὸ σχολεῖον. Ἀλλ' ἡ ἀξία
τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παιδῶν» δὲν ἔγκει-
ται μόνον εἰς τὴν πλοῦσίαν καὶ ἀπὸ πά-
σης ἀπόψεως διδακτικὴν ὕλην, τὴν ὁποίαν
παρεῖχεν εἰς τοὺς μικροὺς ἀναγνώστας τῆς.
Ἡ ἀξία τῆς ἔγκειται καὶ εἰς τοὺς εὐφυεῖς
τρόπους. μετὰ τοὺς ὁποίους παρεῖχε τὴν ὕ-
λην αὐτὴν καὶ οἱ ὁποῖοι διενέχοντο ἀπὸ
γενναίαν παιδαγωγικὴν πνοὴν καὶ θερμὴν
μητρικὴν ἀγάπην.

Καὶ πράγματι, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁ-
ποίαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ πολὺ περισ-
σότερον οἱ μαθηταὶ ἐλάχιστοι εἰλκύνοντο ἀ-
πὸ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὸ βιβλίον, ἡ «Διά-
πλασις» ἐλκυσσε περὶ ἑαυτὴν καὶ τὰς ἐκ-
δόσεις τῆς πλῆθος φανατικῶν ἀναγνώστων.
οἱ ὁποῖοι δι' αὐτῆς ὡς διὰ χρυσοῦς πύλης
εἰσῆλθοντο βαθυβυθὸν εἰς εὐρυτέρους κύκλους
γνώσεως. Εἶναι γνωστὸν τὸ ζωνεῖν ἐν-
διαφέρον καὶ ἡ στοργὴ τῶν μικρῶν συνδρο-
μητῶν πρὸς τὸ θερίον οἰκογενειακὸν περι-
βάλλον τῆς «Διαπλάσεως», ἡ ὁποία παρη-
κολούθει αὐτοὺς μέχρι τῆς ἀνδρικῆς τῶν
αὐτῶν ἡλικίας, διὰ τὰ συνεχισθῆναι κατόπιν
μετὰ τῆς αὐτῆς θερμότητος εἰς τὴν νέαν γε-
νεάν. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀποφύσεως καθαρῶς
μεθοδικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς, ἡ «Διά-
πλασις τῶν Παιδῶν» προσφέρει πραγ-
ματικὰς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς μικροὺς
μαθητὰς καὶ γενικά εἰς τὴν Ἐκπαιδευ-
σιν. Διότι εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν
αἱ μέθοδοι τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ σχο-
λείου ἐσθηρίζοντο σχεδὸν μόνον ἐπὶ τῆς
παθητικῆς ἀπορρομῆς, ἡ «Διά-
πλασις τῶν Παιδῶν», ἀκολουθοῦσε πα-

ρορηματικὰς φωτεινὰς διαισθήσεις εἰσῆ-
γε τὸν μαθητικὸν κόσμον εἰς τρόπους
ἐργασίας ἀνδρόδωτος ἀκόμη εἰς τοὺς πολ-
λοὺς καὶ στηριζομένους ἐπὶ τοῦ ἐνδια-
φέροντος, τῆς ἐλευθερίας, τῆς αὐτενε-
ργείας καὶ πρὸ παντὸς τῆς ἀγάπης. Αἱ
μέθοδοι τοῦ νέου σχολείου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς
ἐκθέσεις τουλάχιστον καὶ κάποιαν κοινοτι-
κὴν καὶ ὁμαδικὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν, εἴ-
χον ἐμπειρικῶς πρὸ πολλοῦ ἐφαρμοσθεῖ ὑ-
πὸ τῆς «Διαπλάσεως» καὶ τῶν μικρῶν τῆς
φίλων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸν πολὺ ἀγαπητὸν
τῶν κύκλων ἀλληλογράφουν, διηγωνίζοντο,
ἠρεῖντων, αὐτενέργουν καὶ ἐμάνθανον, πολ-
λοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοῦ ἤρχοντο ἐκεῖ τὰς μικρὰς
τῶν πτήσεις, διὰ τὰς συνεχίζουσιν ἀργά-
τερα ἐπιτυχῶς εἰς πολὺ εὐρύτερους ὁρί-
ζοντας. Τὸ γεγονός, δὲ, ὅτι τὴν μέθοδον
καὶ τὴν ζωὴν ταύτην τῆς «Διαπλάσεως» ἡ-
κολούθησαν καὶ ἔχουν μιμηθῆναι μόνον ὅ-
λα σχεδὸν τὰ παιδικὰ Περιοδικὰ. τὰ ὁποῖα
κατὰ καιροὺς ἀνεφάνθησαν, ἀλλὰ καὶ πολ-
λοὶ διδάσκαλοι καὶ πολλοὶ συγγραφεῖς Ἀ-
ναγνωστικῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, μαρ-
τυρεῖ τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου τῆς καὶ τὴν
λαμπράν τῆς ἐπιτυχίας, τὴν ὁποίαν ἄλλως
βεβαιώνει καὶ ἡ μακρὰ ζωὴ τῆς.

Δι' ὅλους τοὺτους τοὺς λόγους ἡ «Διά-
πλασις τῶν Παιδῶν» δύναται νὰ χαρα-
κτηρισθῇ ὡς εἰς τῶν λαμπροτέρων
παιδαγωγῶν τῆς νεοελληνικῆς νεολογίας,
ὁ δὲ ἐκδότης αὐτῆς, ὁ ὁποῖος ἀφιέρω-
σε ὅλην τὴν τὴν ζωὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ-
το, δικαιούται τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ
τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ Ἑθνους.
Καὶ διὰ τοὺς λόγους τοῦτους ἀκριβῶς νο-
μίζει τὸ Συμβούλιον, ὅτι τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον
πρέπει ὅχι μόνον θερμότερα νὰ συστήσῃ
αὐτὴν εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα ὡς συνεργάτην
τρόπον τινὰ τοῦ διδασκάλου καὶ ἀχώριστον
φίλον τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀμείψῃ
αὐτὴν ἠθικῶς καὶ ἑλκυστικῶς κατὰ τρόπον,
τὸν ὁποῖον τοῦτο ἤθελε νομίσαι κα-
τάλληλον.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Δ. Ι. Λάμψας

Μ. Κουντουράς

Δ. Σουχλέρης

Π. Παϊδουλάς

Μ. Ἀμαριώτου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

**Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου,
τὴν 19 Ἀπριλίου 1932**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΩ σήμερα τὴν συστατικὴν ἐγ-
κύκλιον τοῦ Ὑπουργείου καθὼς καὶ τὴν ἐκ-
θεσὴν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ
Συμβουλίου. Πρῶτη φορά συσταίνεται τό-
σο θερμὰ στὰ Σχολεῖα τοῦ Κράτους περιο-
δικὸ ἡ βιβλίον. Κι' εἰμαι γεμάτη χαρὰ, ὁ-
περηφάνεια κι' εὐγνωμοσύνη γιὰ τὰ τόσο
τιμητικὰ λόγια τῶν ἐπισήμων κριτῶν. Ἐλ-
πίζω τώρα ὅτι θὰ τὰ προσέξουν ὅπως πρέ-
πει καὶ θὰ κάμουν τὸ χρέος τους καὶ οἱ
κ.κ. Ἐπιθεωρηταί, Διευθυνταὶ τῶν Δημο-
τικῶν Σχολείων, Γυμνασιάρχαι, Λυκείαρ-
χαι, Διευθυνταὶ Παρθενωγυγείων κτλ.
Ἀλλὰ σ' αὐτὸ μπορεῖτε νὰ τοὺς βοηθήσε-
τε καὶ σεις, δίνοντας τους νὰ διαβάσουν
σ' αὐτὸ τὸ φυλλάδιον τὴν ἐκθεσὴν τοῦ Συμ-
βουλίου (γιατὶ τὴν ἐγκύκλιον θὰ τὴν λάβουν
ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο). Κι' ἀκόμα νὰ τοὺς
δώσετε τὶς ἀναγκαῖες πληροφορίες, ποῦ
οὔτε ἡ ἐγκύκλιος, οὔτε ἡ ἐκθεσὴ τὴν ἔχει,
διηλαθὴ τοὺς ὅρους τῆς συνδρομῆς, τὴν τιμὴν
τῶν παλαιῶν μου τόμων, τὴν διευθυνοῦσά μου
κτλ. Ἀλλὰ καὶ στοὺς συμμαθητὰς σας καὶ
στὶς συμμαθήτριες πρέπει νὰ δείξετε τὸ
σημερινὸ φυλλάδιον. Θάξῃ βέβαια καλὸ ἀ-
ποτέλεσμα καὶ θὰ βοηθήσῃ πολὺ τὸ ἐξοπά-
θωμά σας. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς πῶ
περισσότερα. Ἡ ἀγάπη σας θὰ σὰς ὁδη-
γήσῃ νὰ κάμετε ὅ,τι πρέπει καὶ σ' αὐτὴ
τὴν περὶστασιν.

Λίγο τόπο ἔχω σήμερα γι' ἀπαντήσεις,
ἐνῷ τὰ γράμματα εἶναι πολλὰ. Γι' αὐτὸ
δὲν θὰπαντήσω παρὰ σ' ὅσα μπορέσω,
καὶ τὰλλα θὰ τάφισω γιὰ τὸ ἐρχόμενο.
Αὐτὴ τὴν φορά, **Περιπλοκάς**, τὸ διὰ-
βασα πρὶν τὸ... χάσω. Τὸ θέμα, γιὰ
πασχαλιὰτικο διήγημα. εἶναι πραγματικῶς
πολὺ καλὸ. Ἀλλὰ μὲ φάνηκε πεζὰ καὶ
ἐσθὰ γραμμένο—περίεργο γιὰ ποιητὴ καὶ
τὸ βρήκα ἀκόμα πιὸ ἀπλωμένο ἀπ' ὅ,τι
ταίριαζε. Θὰ τὸ ἤθελα πιὸ γοργό, μὲ πε-
ρισσότερη δροσὴ καὶ χάρη.

Βρυσοῦλα, ἀπρὸ στὰ ἑλληνικά καὶ
στὰ μαθηματικά, ποῦ εἶναι τὰ δυσκολώ-
τερα, ἔχεις 10 καὶ 9, δὲν ὑπάρχει ἀμ-
φιβολία πὼς θὰ πάρῃς ἐνδεικτικὸ μὲ ἀρι-
στα. Ὡ, πόσα ἀντισημένα δέντρα θάχῃς
καί-πέρα, ἀπρὸς ὅταν ὁ κακὸς ἐκείνος ἀέ-
ρας ἔπαιρνε τὰ πέταλά τους, ἐμοίαιζε σὰ
νὰ χιονίζῃ, κι' ὑστερα ποῦ ἔπεφταν,
σχηματίζονταν κάτω ὅταν ἐν' ἄσπρο σεντό-
νι!... Ὡραὶο καὶ τὰλλο σου γραμματάκι.

Κι' ἀπὸ σένα, **Χωρὶς Φτερά**, ἔχω
προστά μου δυὸ γραμματάκια ποῦ
μοῦ ἄρεσαν πολὺ καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον
ποῦ εἶναι ἕνας ὕμνος στὴν ἀνοιξή...
θὰ πῶ στὴ **Χλόη** ἐπὶ δὲν σοῦ ἀπήντησε
κι' ἀνησυχεῖ μὴν εἶναι ἄρρωστη. Καὶ θὰ
διαβιάσω τὰ συγχαρητήριά σου στὴν
Παραοῖα καὶ στὴν **Περιπλοκάδα** γιὰ
τὰ τελευταῖα τούτους κομμάτια.

Ἡ χαρὰ σου, **Ἐρείκη**, ἦταν βέβαια τό-
σο μεγαλύτερη, ὅσο δὲν περιμένεις ποτὲ
αὐτὸ τὸ Ἀ' Βραβεῖο, καὶ στὴν ἀρχὴ μάλ-
ιστα τὸ πῆρες — πὼς γέλασα! — γιὰ...
τυπογραφικὸ λάθος. «Τετραδιάκια» στίς
Μ. Ἀγγελίες ἐννοοῦν τὰ Μικρὰ Μυστικά.
Ναί, μπορεῖς νὰ στέλνης τὰ δικά σου
στὴν διευθύνσιν ἐκείνων ποῦ ζητοῦν ἀνταλ-
λαγή, καὶ νὰ τοὺς δίνῃς τὴν διευθυνοῦσά σου
γιὰ τὴν ἀνταπόδοσιν. Πάρατα τῆς προ-
θεσμίας δὲν μπορῶ νὰ πῶσιν ἐπειδὴ ὅμως
σοῦ εἶσαι μακριά, θὰ δαχθῶ τὴν Συλλογὴ
σου καὶ λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν προθεσμίαν.

Σοῦ ἔστειλα γιὰ τὰ Βραβεῖα σου 4 φα-
κέλλους χαρτὶ λύσεων.

Ἐχεῖς δικίον, **Ναῖς**, θυμῶμαι κι' ἐγὼ
πὼς ἄργησα πάρα πολὺ νὰπαντήσω σὲ
κάποια γράμματα, δικά σου καὶ τῆς ἀδελ-
φῆς σου, ἀλλὰ κατὰ τύχην. Τὰ εἶχα δώ-
σει δηλ. γιὰ νὰ ἐκτελεσθοῦν οἱ παραγγε-
λίες τους — κι' εἶδες ὅτι ἐξετελέσθησαν
ἐγκαίρως — καὶ ἔχασαν νὰ μοῦ τὰ ἐπι-
στρέψουν γιὰ νὰπαντήσω. Ὑστερα βρέθη-
καν μέσα στὸ βιβλίο τῶν παραγγελιῶν.
Ἐννοεῖς, σ' ἕνα γραφεῖο ποῦ ἔχει καθε-
μέρα τόσα γράμματα, τόσες παραγγέλεις,
δὲν μπορεῖ νὰ μὴ συμβαίῃ κάπου-κάπου
κανένα λάθος. Μὴν παρεξηγήτῃς λοιπὸν
καὶ μὴ μὴ θυμῶνεις. Περιμένω ἐκείνη τὴ
φωτογραφία.

Ἀγραφιώτικη Φτέρη, μ' εὐχαρίστηση
διάβασα αὐτὸ τὸ περιστατικὸν στὸ σχολεῖο
σας, ποῦ μοῦ εἶδες πόσο μάγαπάτε ἐκεῖ
ὅλες σας. Χάρηκα ἐπίσης ποῦ γνωρίστηκες
μὲ τὴν καλή μας **Διάνα**, καὶ ποῦ στὸ
«Θεῖον Ὀνειρο» γελούσες ἀπὸ τὴν ἀρχὴ
ὡς τὸ τέλος, γιὰτ' ἦταν τρέλλα, κι' ἡ ὁ-
πόση θαυμασία καὶ τὸ παίξιμο ἔσχο.

Μαραμένον Δουλοῦδι, ἔχω προστά
μου ἕνα πολὺ καλὸ σου γράμμα. Δὲν σοῦ
ἀπάντησα ἀμέσως, γιὰτ' ἄργησα νὰ ἐξαρ-
γυρῶσιν τὸ τσέκ ποῦ εἶχε μέσα. Σ' εὐχα-
ριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια. Τώρα πιά ὁ
Ντάβυ καὶ ὁ **Σεφέρης** θὰ σοῦ ἔχουν ἀ-
παντήσιν. Γιὰ τὸ **Β. Φ.** ὅμως δὲν ξέρω,
γιὰτ' ἐφέτος δὲν εἶναι συνδρομητής. Ἐ-
ξετέλεσα καὶ τίς παραγγέλεις τοῦ νωῆς-
τερου γράμματός σου. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα.
Μπορεῖς νὰ μοῦ γράψῃς ἐλεύθερα, ὅσο
συχνὰ θάλῃς.

Καὶ σοῦ, **Παπαρούνα**, καθόλου δὲν με
ζαλλίσεις μὲ τὴ φλυαρία σου. Μὰ τί φό-
βοι εἶναι αὐτοὶ ποῦ σὰς πιάνουν; Ἐγὼ
νᾶχω τόσο χαρὰ ὅταν παίρνω γράμμα σας,
καὶ οὔτε νὰ φοβῶσθε μὴ με ζαλλίξετε καὶ
μὴ μ' ἐνοχλήτε;... Ὅχι, στὴν ἐξέλεσθ' ἡ
τῶν Λύσεων δὲν λαβαίνω ὑπ' ὄψεα καὶ
τὸ εἶδος τῆς Ἀσκήσεως τὴν μετρώ
ἀπλῶς κι' ὁ ἀριθμὸς τους δίνει τὴ θέσιν
τοῦ — ἡ τὸ βαθμὸν τοῦ ὅπως λές — στὸν
διαγωνιζόμενον.

Σ' εὐχαριστῶ, **Παραοῖα**, ποῦ θυσιάσες
τὸν ὕπνο σου γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς... Στὴν
ἀπορία σου ἀπαντῶ: στὸ σχολεῖόν πρέπει
νὰ μαθαίνῃ κανεὶς ἀπ' ὅλα, γιὰτ' ἔστι
ποῖο θὰ τοῦ χρειασθῇ καὶ ποῖο δὲν θὰ
τοῦ χρειασθῇ κατόπιν. Ἐπειτα, ὅλα χρειά-
ζονται γιὰ τὴν γενικὴ μόρφωσιν ποῦ πρέ-
πει νὰποικτῇ κανεὶς πρὶν εἰδικευθῇ σὲ
κάτι. Ἐτοί καὶ σὺ πρέπει νὰ μαθαίνῃς
καὶ τὰ Μαθηματικά καὶ ἄς μὴν τοὺς βρί-
σκεις τώρα χρησιμότητα. Ἐ, βέβαια, ἀπρὸς
σ' αὐτὰ εἶσαι «ἐξοικεφάλῃ», καὶ δὲν τὰ
πολυκαταλαβαίνεις καὶ δὲν τάγαπᾷς, δὲν
μπορεῖς νὰ πηγαίνῃς γι' ἄριστα. Πάντα ὁ-
μως ἕνα 7 ἢ 8 πρέπει νὰ τὸχῃς.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμον δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἐνα-
νώνεται, ἐν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα
δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνευρέματα ἰσχύουν
ἀπὸ τῆς 30 Νοεμβρίου 1932. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ
Α' ἀντικείμεν καὶ ἄλλα καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Μικρὸς Γόης,
ἀ. (ΦΣ). Μικρὴ Πεταλούδισσα, κ. (ΕΑ).
Διάνα, κ. (ΚΖ). Κορητικόπουλο, ἀ. (ΚΙ).
Γλυκεῖα Παρηγορία, κ. (ΕΜ).

Ἡ Διάπλασις ἀπαξίεται τοὺς φί-
λους τῆς: Ἀετιδέα (ἡ νηστεία δὲν ἔχει
σχέση μὲ τὴν... διαρκεῖς ὅσοι) μπορεῖς
νὰ πιστεύῃς ὅσο θέλεις, ἀλλὰ νὰ τῶς δῇ, τι
σοῦ δίνουν οἱ γονεῖς σου; μήπως κι' ἐκεῖ-

νοὶ δὲν πιστεύουν; ἔχουν ὅμως καὶ πόσο
πρέπει νὰ νηστεύῃ τὸ παιδί τους; εἶναι ἀ-
στατο νὰ νομίζῃς πὼς ἔρχονται σὲ σύγ-
κρουσιν οἱ γονεῖς σου μὲ... τὸ θεό, γιὰ
ζήτημα νηστείας! **Νικηφόρον Οὐρανόν**
(σὲ ὅρατα πράγματα πῆγες αὐτὸν τὸν και-
ρὸ: στὴν ἑορτὴν γιὰ τὸν Γκαῖτε στὸν «Παρ-
νασσό», στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο ὅπου εἶδες
ὅλες τίς παραστάσεις; εἶται μπράβο, ὅταν
εὐκαιρῇς νὰ μοῦ γράψῃς) **Νυφούλαν τ'
Οὐρανοῦ** (τὰ ἔλαβα ὅλα, ἡσυχᾶς) **Μη-
λολόδη** (ἐννοῶ ἀπρὸς τὴν ἐργάζεσθαι
τὴν ἡμέρα καὶ τὸ βράδυ μελετᾷς πανεπι-
στημιακὰ μαθήματα, δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ
γράψῃς τόσο συχνὰ ὅσο ἄλλοτε ποῦ ἦσουν
μόνο μαθητῆς; δηλαδὴ πάλι καλὰ, ἀπρὸς
σκοπεύεις νὰ λαβαίνῃς μέρος καὶ σ' ὅλους

νά είσαι τώρα έντελώς καλά·) *Χρυσόθε-
μιν κτλ. κτλ.*

Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά την 12
'Απριλίου, θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 259ου Διαγωνισμού Λύσεων.
Αί λύσεις του φυλλαδίου τούτου είναι δε-ταί μέ-
χρι της 23 'Ιουνίου.

279. Δεξιόγραφος

Μέταλλο κι' όποιο βιβλίον
Τόνα δίπλα στάλλο βάξω
Και της Έκκλησίας πατέρα
"Αγιο σου παρουσιάζω.
"Αρτανιάν

280. Συλλαβόγραφος

Κρώζει πρώτα το κοράκι,
"Ο δικός σου άκολουθεί
Και προβάλλει σε λιγάκι
Στρατηγού ρωμαίου μορφή.
Νυφούλα τ' Ούρανο

281. Στοιχειόγραφος-Μεταγραμμα- τισμός

Στην Εύβοια είναι πόλη
Γνωστή, μα το κεφάλι
"Εγώ της κόβω πρώτα,
Κι' από την τάξη μου δλη
"Ο πιά καλός προβάλλει,
Μόνο... που θέλει γιώτα.
Γεώργιος Ι. "Αραχωβίτης

282. Αϊνίγμα

Μπορείς να παίξεις το άρσενικό μου
"Οργανο είναι—
Και μέσα, αν θέλεις, στο θηλυκό μου.
Συ τώρα κρίνε.

Ρωμαντική Βασκοπούλα

283. Έσχάρα

* * * * * "Οριζοντίως άνω, νή-
* * * * * σος του Αϊγαίου· κά-
* * * * * τω, είδος καλογήρου·
* * * * * καθέτως, δεξιά όρος
* * * * * της "Ελλάδος, άριστε-
* * * * * ρά, χρονική μονάς, εις
* * * * * το μέσον φαινόμενον,
συνήθως επί ήφαιστείου.

Παγκασία

284. "Αριθμητική διά λέξεων

"Επιθετον—άναφορική άντωνυμία =
νηματοσίδες + [Υίδς του Πριάμου—μέ-
λος—] νότα + [Νήσος—νήσος—] άλλη
νότα + [πτηνόν—χρονική μονάς] = φω-
νήν.

"Αθροισμα ύπολοίπων: Κράτος της
Εύρώπης.

Πέτρος Μιχαηλίδης

285-289. Μαγική Νήσος

Τη άνταλλαγή ενός γραμματος έκά-
στης των κάτωθι λέξεων διά μιας νή-
σου του Αϊγαίου, πάντοτε της αύτης,
να σχηματισθούν άνευ άναγραμματι-
σμού άλλαι τόσαι λέξεις:

άρκτος, άγω, όπου, θεά, γάρ.
Νέα "Ελλάς

290. Ποικίλη "Ακροστιχίς

Το πρώτον γράμμα της πρώτης των
κάτωθι ζητουμένων λέξεων, το δεύτε-
ρον της δευτέρας, το τρίτον της τρίτης
και καθεξής, άποτελούν άρχαίον γνω-
στότατον βασιλέα.

1, "Απόστολος· 2, Στοιχείον της φύ-
σεως· 3, Νήσος του 'Ιονίου· 4, "Αμφί-
βιον κοινότατον· 5, Βασιλεύς του "Αρ-
γους· 6, Μέγας έπικός ποιητής.

Αίγλη

291. "Ελλιποσύμφωνον

αη - οια - οο - υεου
Δάκρυ της Μοναξιάς

292. Γρίφος

ε ε τίς ;
Μάιος ε όπ !
ε ε

Ντάλια

Διά τούς Γαλλομαθείς

293. Devinette

Qu' est-ce qui s'allonge et se rac-
courcit en même temps ?

Δανάη

ΑΥΞΕΙΣ

των Πνευμ. "Ασκήσεων του φύλλου 6

64. Πανήγυρις (πά, νή, γύρις.)— 65.
"Επτά-λεπτά.— 66. Παύλος-δανυλός.—
67 "Αγίς-σιγά.— 68.

B I B Λ I O N 69. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
I A Σ Y (ένοχος, Ρήνος, σο-
B A P Y T H Σ ρός, όρνενον, νόσος,
Λ Y O T ήχος.)— 70-74. Διά
I Σ T O P I A του T: κρότος, Τή-
O H I Z λος, σκότος, κήτος,
N Y Σ T A Z Ω άτμός.— 75. ΕΚΑΒΗ-
ΛΑ·Ι·Ο·Σ ("Ελλάς,
ΚΑτων, Αίμιος. ΒΟρέας, "Η Σαΐας.)—
76. "Εχουσι την γνώσιν οί φύλακες.—
77. Πίστις και Πατρίς (π' εις τίς, κεπα
τρίς.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10 το πολύ λέξεις με άπλό στοι-
χείο δρ. 6, το έλάχιστον τμήμα. Πέραν των 10
λέξεων 60 λεπτά ή λέξις με παχέα δέ στοιχέια
δρ. 1 και με κεφαλαία δρ. 1, 50. "Ο χωριστός
στίχος δρ. 5. Οι μη συνδρομηταί πληρώνουν τα
διπλά "Η προπληρωμή είναι άπαραίτητη.

[ΑΒ'—200]

Μεγάλη χαρά θά μου προξενούσε ένα
γραμματάκι από όλες-ους. Δ/σις:
Γεώργιον Εθαγγέλου Καλαμπαλίκην, Χαλ-
κίδα, διά: Μαύρον "Αετόν

[ΑΒ'—201]

Αποτελέσματα Διαγωνισμού. Βραδύω
1) Κορφατοπούλα, 2) Μίκυ Μάους.
Βραδύα έστάλησαν. Γιόλα

[ΑΒ'—202]

Ευχαριστώ πολύ, κ. Δ. α. Εύτυχώς που
ήταν περαστικό. Μα πώς το μάθατε ;
μήπως... Μύρον της "Ανδρου

[ΑΒ'—203]

Με πολλή χαρά θά περίμενα ένα τε-
τραδιάκι από Διαπλάσσοπούλες άνω
των 16 έτών. Γράψατε: Εθαγγέλον Παπα-
στεργίου, Βόλον, γιά:

Γλυκειά Βολιωτοπούλα

[ΑΒ'—204]

Αλληλογραφώ με όλους-ες, μέχρι 16
έτών, άπαντώ άμέσως. Δ/σις: κ. Γεώρ-
γιον Σωτηριάδην, Δικαστήν, διά Μικρόν
Γόην, Κτήμα Πάφου (Cyprus).

Μικρός Γόης

[ΑΒ'—205]

Μικρούλα Τραλαλά, "Αγγελοβδι, άν-
ταλλάσσουμε Μ. Μυστικά; Δ/σις:
Μ. Παππά, "Υψηλάντου 187, Πειραιά.

Έκάνη

[ΑΒ'—206]

Αλληλογραφώ, άνταλλάσσω Μ. Μυστι-
κά και ήθοποιούς με Διαπλάσσοπούλες
κάτω των 15 έτών. Δ/σις: Ανδία Χρυσάν-
θην Λουκάκη, όδός Δαμασκηνού, Κόρινθον.

Λυγαριά

[ΑΒ'—207]

Αρετούσα, Ταρζάν. κλπ. "Αφού έ-
στε τόσα, έξερτε έλπίζω και τόνο-
μα. "Αποκαλύψατε λοιπόν, αν σοβαρεύσατε!
ΤΡΙΣΚΑΤΑΡΑΤΟΣ

[ΑΒ'—208]

"Ο Ι ΒΑΤΡΑΧΟΙ! στην άγαπητή τους Δί-
λα Καρακάλου γιά τούς άρραβώ-
νες της στελόνουνε δόθερμες ελχές με τα
συγχαρητήριά τους.

[ΑΒ'—209]

Αλληλογραφώ και άνταλλάσσω κάρτες
με διαπλάσσοπούλα-ες 13 έτών. Α.
"Ιωαννίδου "Αλμπερ, "Ηράκλειον.

Κρητικόπουλο

[ΑΒ'—210]

Ανταλλάσσουμε τετραδιάκια με μεγάλα
Διαπλάσσοπούλα-ες. Στείλτε: Μαρίνα
Δ. Γεωργίτσα, Μητροπόλεως 73, Θεσσαλο-
νίκη.

Σεπεσμένος Δόρδος, Σεπεσμένη Λαΐδη

[ΑΒ'—211]

Η ΕΝΘΥΣΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
Εύρίσκεται στην ευχάριστη θέση, να
προσκαλέση τα Διαπλάσσοπούλα στη μεγά-
λη γιορτή που διοργανώνουν στο Salon
Vertige (5ην Μαΐου). Την γιορτή μας θά
τιμήσουν με την παρουσία τους: ο κύριος
Ξενοπούλος κ' ή Δις Καρακάλου. Στο
πλουσιώτατο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνε-
ται μεταξύ άλλων και το "Γαλάζιο Που-
λί" (Ανίδος Καρακάλου).

Εισιτήρια (Δραχμές 15) την ίδια μέρα
στο Vertige, "Ακαδημίας 49.

[ΑΒ'—212]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ

ΠΡΟΣΟΧΗ! 2 Μαΐου: Α' Μεγάλη Δια-
πλασιακή έορτή της "Εσπεράντο"
ώρα 4 μ.μ. Οικία Κανταρτζόγλου.

Πρόγραμμα: Πανηγυρικός, Κωμωδία,
"Απαγγελία, Χορός, Παιγνίδια, "Ατραξιόν
κλπ. Είσοδος έλευθερά στα Διαπλάσο-
πούλα.

"Αποτελέσματα Διαγωνισμού: Αδά-
με 32 άπαντήσεις. Στείλαντας υπερευχαρι-
στούμε. Βραδύουμε: Σουρρής (Δ/ση;))
"Εξυπνο Κυπριωτάκι.

Β'. Διαγωνισμός: Τόπετα (άγραφα).
Προθεσμία Διμήνη. Συμμετοχή τετραδράχ-
μη. Βραδύα: Μελανοδοχείο πολυτε-
λείας, Κυνήγι "Αερολίθου, Κοινυλο-
φόρος αυτόματος και 7 διάφορα βιβλία.
Ευγενικά Διαπλάσσοπούλα, να έλπίζουμε
στην υποστήριξή σας; Περιμένουμε από
Συλλόγους. Εσχώρα από "Βατράχους".
Δ/ση: (ΑΒ'—99).

"Αντιπροσωπώ: Τσαγκάρδες Βόλου:
Χορίς Φτερά, Χαλιμά.

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Της Α' Περιόδου (1879—1893) από
τούς έκδοθέντας 24 τόμους υπάρχουν
άκόμη μόνον οί έξής τρεις: 7ος, 14ος,
και 18ος. "Εκαστος τόμος δρχ. 25, τα-
χυδρομικώς δέ αποστέλλόμενος δρχ.
28,50 διά το "Εσωτερικόν και δρχ.
35 διά το "Εξωτερικόν.

Της Β' Περιόδου (1894—1931), ύπόρ-
χουν όλοι οί έκδοθέντες τόμοι, 38 έν
όλφ. "Εκ τούτων, οί μόν Τόμοι των έ-
τών 1894—1928 τιμώνται έκαστος άρ-
ραφος δρ. 80 και ραμμένως δρ. 85.
Οί δέ Τόμοι του 1929, 1930 και 1931
τιμώνται έκαστος άρραφος δρ. 110 και
ραμμένως δρ. 115.

Ταχυδρομικά τέλη έκάστου τόμου
προσθετά εις τας άνω τιμάς: Διά το
"Εσωτερικόν δρχ. 5 ο άρραφος και δρχ.
15 ο ραμμένος, διά δέ το "Εξωτερικόν
δρχ. 23 είτε άρραφος είτε ραμμένος.